Anul III. — Nr. 6. Septemvrie 1937.

INSEMNĂRI SOCIOLOGICE

Apar odată pe lună.

Director: **TRAIAN BRĂILEANU,**
profesor de Sociologie la Universitatea din Cernăuţi.

CUPRINSUL

ARTICOLE

REDACŢIA: Cernăuţi, str. General Berthelot 5.
ADMINISTRAŢIA (Profesor Constantin Zoppa): Cernăuţi, str. Baltinester 15.
Abonamentul pentru 1 an . . . . . . Lei 60
Exemplarul . . . . „ 5

Tipografia Mitropolitul Silvestru, Cernăuţi.

REVISTA CARȚILOR

Henry Peyret — Bilan du Communisme.

REVISTA REVISTELOR

Iconar. — Curierul. — România creștină. — Buletin Eugenic și Biopolitic. — Arhiva pentru știința și reforma socială. — Sociologie Românească. — Revue Internationale de Sociologie.

Fiecare număr va avea cel puțin 32 pagini.
Manuscrisele nu se înapoiază.

Rugăm pe d-nii abonați cari își schimbă domiciliul să comunice administrației revistei noua lor adresă.

ANUL III. Nr. 6. Septemvrie 1937,

Insemnări Sociologice

Director: TRAIAN BRĂILEANU,
profesor de Sociologie la Universitatea din Cernăuţi.

Uneltiri criminale

I.

Problema centrală a organizării Statului naţional, a oricărui Stat naţional, este păstrarea şi intărirea *unităţii* lui împotriva şi prin înlăturarea tuturor antagonismelor ce se pot ivi din cauza numeroaselor deosebiri (inegalităţi) ce există între indivizi şi, mai ales, între diferitele categorii de indivizi cari îl compun.

Unitatea Statului trebue să se întemeieze deci pe un principiu de coeziune în stare să ţină cumpănă tuturor tendinţelor centrifuge izvorîte din deosebirile de rasă, limbă, religie, tradiţii, bogăţie, gen de viaţă etc., ale membrilor Statului.

In Statele moderne principiul de coeziune este *conştiinţa naţională*. Această conştiinţă s'a format şi cimentat în cursul secolelor; originea ei este sentimentul obîrşiei comune, al înrudirii de sînge. Limba comună, credinţele religioase, obiceiurile, şi apoi luptele împotriva unor duşmani de alt sînge, de neam străin, de lege străină au închegat unitatea naţională şi au împins la organizarea *politică* a naţiunii.

Dar tendinţa spre unitate, oricît de puternică a fost şi este, nu înlătură conflictele înăuntrul comunităţii naţionale. Diviziunea muncii, în toate domeniile de activitate şi manifestare, precum şi concurenţa intre diferitele grupuri sociale şi, înăuntrul acestora, între indivizi tulbură neîncetat echilibrul social şi cer instituirea de norme pentru asigurarea unităţii naţionale. Arta guvernării stă în a găsi şi aplica cele mai potrivite măsuri în vederea păstrării *păcii interne*, fără de care o naţiune organizată politiceşte nu-şi poate păstra libertatea, independenţa faţă de celelalte naţiuni.

Formele de guvernămînt, constituţiile, au menirea să asigure *ordinea internă*, dar şi o *sporire* a puterii naţiunii faţă de naţiunile duşmane.

Din aceste două puncte de vedere trebueşte judecată valoarea unei constituţii, *perfecţiunea* ei. O constituţie deci n'are o valoare absolută, intrinsecă, ci numai o valoare instrumentală, deci ca mijloc pentru atingerea scopurilor urmărite de conducătorii unui Stat.

Regimul parlamentar în monarhia constituţională avea menirea să înlăture conflictele între stările sociale asigurînd *o liberă circulaţie a elitelor*. Apăsarea claselor de jos şi exploatarea lor printr'o clasă

politică privilegiată şi parasitară din punct de vedere economic conţineau germenii unor neîntrerupte tensiuni şi încordări între clasa conducătoare şi mulţimea condusă. Ordinea şi pacea internă dăinuia în primul rînd în temeiul faptului că mulţimea condusă era desarmată şi neorganizată politiceşte. Dar, în clipa ce organizaţia politică evoluă spre *democraţie* prin necesitatea de a întinde serviciul militar asupra tuturor cetăţenilor, Statul trebui să-şi schimbe structura („constituţia"). Privilegiile politice trebuiră să dispară, făcînd loc egalităţii politice. Prin egalitatea politică însă, nu era rezolvită problema inegalităţii economice şi a celorlalte inegalităţi şi deosebiri din cari puteau izvorî oricînd noui lupte interne. Rămase deci în sarcina conducătorilor politici să găsească rezolvirea tuturor acestor probleme prin *reforme potrivite*. Unele State, d. ex. Austro-Ungaria, s'au destrămat deoarece n'au putut deslega problema „naţionalităţilor", n'au putut înlătura conflictele ivite din deosebirea naţională a cetăţenilor. După lungi lupte şi, în sfîrşit, după marea zguduire a războiului mondial, s'au constituit în Europa Statele naţionale aşa cum există azi. Tendinţa acestor State este de a-şi desăvîrşi tot mai mult unitatea şi omogenitatea prin înlăturarea definitivă a conflictelor interne ce ar putea izvorî din deosebirile de naţionalitate şi religie.

Totastfel, după lungi şi primejdioase zguduiri sociale rezultate din inegalitatea economică, unele State naţionale au ajuns să înlăture şi acest antagonism între clasele sociale, susţinut şi alimentat atîta vreme prin curentele revoluţionare „marxiste".

A rămas însă, în Europa, o mare problemă naţională: problema jidovească. Naţiunea jidovească neputîndu-se organiza politiceşte din cauza că n'are un teritoriu propriu, o patrie, iar pe de altă parte fiind neasimilabilă, ea constitue o continuă primejdie a păcii interne în Statele nationale unde s'au aşezat.

Amintim aci că între Turcia şi Grecia, această problemă a fost rezolvită printr'un schimb de populaţie. Dar eliminarea Jidanilor din Statele naţionale se izbeşte de lipsa unei ţări care să-i primească, Palestina lor fiind prea neîncăpătoare şi nefiind încă a lor.

Dar Jidanii au căutat altă deslegare a acestei probleme. Ei speră să cucerească pentru naţia lor cîteva State din Europa. Şi anume cu ajutorul Rusiei sovietice, punindu-se ei în slujba imperialismului moscovit, care vrea să subjuge Europa prin deslănţuirea revoluţiei comuniste în toate Statele „burgheze" şi instituirea unor guverne dependente de Moscova şi ascultînd necondiţionat de ordinele Moscovei.

Aşadar, strîmtoraţi de desvoltarea şi întărirea Statelor naţionale, Jidanii s'au aruncat în braţele Internaţionalei comuniste, devenind instrument docil al politicei imperialiste moscovite. Ei au ordin să deslănţuiască războaie civile, să aţiţe şi să alimenteze nemulţumirile între clasele sociale, să profite de luptele între partidele burgheze pentru a desorganiza Statele democrate, astfel ca Moscova să poată interveni în mod hotărîtor, dînd puterea politică unor guvernatori supuşi direct guvernului sovietic.

Ura împotriva Germaniei, care i-a scos din viaţa politică şi e pe cale să-i elimine cu desăvîrşire, situaţia nesigură în Italia, unde sînt toleraţi subt condiţia acceptării necondiţionate a regimului fascist care nu cunoaşte decît o Italie unitară din punct de vedere naţional, îi mînă pe Jidani să grăbească sovietizarea Franţei şi a Romîniei, ţări în cari „democraţia parlamentară" i-a făcut aproape atotputernici.

Şi astfel Statul nostru naţional se găseşte în preajma unui atac bine pregătit din partea Jidovimii. Politicianii noştri, laşi, corupţi şi venali, nu pot opune acestui atac decît neputincioase ţipete de desnădejde, după ce prin ani de zile au fost unelte docile în mîinile francmasoneriei jidoveşti. In loc să-şi recunoască păcatele şi să lase drum liber acţiunii mîntuitoare a Legiunii Arhanghelul Mihail, care îşi crease în Garda de fier o organizaţie puternică şi hotărîtă de a curma odată pentru totdeauna cu utopiile iudeo-comuniste, politicianii au zădărnicit închegarea unui front naţionalist unitar şi condus de o singură voinţă.

Trebue spus acest lucru în mod lămurit şi răspicat. Legiunea a susţinut şi susţine fără şovăire lupta împotriva iudaismului cotropitor. Numai în jurul Legiunii subt conducerea Căpitanului se pot grupa şi organiza forţele naţionaliste. Lupta care va să înceapă cere acţiune ordonată, chibzuită, cere trupe disciplinate şi însufleţite de spirit de jertfă. Vorbele şi teoriile, oricît de vehemente şi bine întemeiate ar fi, nu pot înlocui forţele organizate necesare unei *acţiuni*. Ridicule şi copilăreşti sînt programele şi discuţiile profesorilor şi literaţilor, cînd situaţia cere comandă şi ascultare. Presa îşi are rostul ei, cind e pusă în slujba directă a unei forţe organizate şi gata de acţiune.

Aşadar, în faţa primejdiei, a marei şi realei primejdii ce ne ameninţă, Ţara are nevoie de unirea tuturor forţelor naţionaliste într'o singură organizaţie puternică şi supusă unui comandament unic. Această organizaţie este şi rămîne, o spun încă odată, Legiunea. Oricum s'ar desfăşura evenimentele, oricari ar fi intenţiile, poftele şi ambiţiile şefilor de partide, oricari ar fi dedesupturile şi curentele politicei noastre interne şi externe, oricari ar fi abilităţile şi intrigile politicianilor cumpăraţi de finanţa jidovească, Legiunea înaintează pe drum drept în întîmpinarea hoardelor revoluţionare cari vreau să dărîme aşezămintele Statului nostru.

II.

Alegerile ar putea înlesni o deslegare mai repede şi mai pacinică a problemei. Condiţia este însă ca alegerile să fie libere! Iată un postulat care se repetă neîncetat şi care n'a fost niciodată împlinit. Dacă însă alegerile vor fi făcute aşa cum se fac de obiceiu şi dacă finanţa jidovească va găsi sprijinul obişnuit şi complicitatea obişnuită a politicianilor noştri, ele, în loc să înlesnească deslegarea pacinică a problemei, vor împinge cu necesitate la izbucnirea răsboiului civil. Aşa cum s'a întîmplat în Spania, aşa cum era să se întîmple, şi cine ştie dacă nu se va întîmpla, în Franţa.

Cu ajutorul alegerilor doar au alunecat aceste ţări spre prăbuşirea ordinei sociale, Franţa oprindu-se doar în pragul prăpăstiei. Se va zice: tot cu ajutorul alegerilor, deci pe cale legală, naţionaliştii ar putea dobîndi puterea, ca în Italia sau în Germania. Dar ştim cu toţii şi nimene nu tăgădueşte că în cumpăna în care, pe de o parte, jidanii aruncaseră aurul lor înmulţit cu aurul sovietic, fascismul şi naţionalsocialismul au fost în stare să arunce, pe cealaltă parte, spada puterii executive. Iar în Spania tot spada va hotărî soarta luptei, şi nu aurul. Ce se va întîmpla în Franţa? Ce se va întîmpla la noi? In orice caz nu ne putem imagina că aurul jidovesc care e pus şi va mai fi pus în circulaţie, sporit şi el prin aurul sovietic, cu prilejul alegerilor (aşa cum s'a întîmplat în Franţa), ar putea fi echilibrat numai prin banii adunaţi de naţionalişti (şi aceştia împărţiţi pe atîtea partide)! Cine să dea bani: marea industrie romînesçă? marii proprietari? clasa de mijloc? ţăranii? muncitorii naţionalişti? Naţionaliştii ar putea învinge însă prin puterea idealului şi avîntul sufletesc al tinerei generaţii cu condiţia să fie uniţi şi să nu aibă *împotriva* lor puterea executivă! Dar, cel puţin neutralitate din această parte chiar în caz de neînfăptuire a unui front unic naţionalist. Aceste toate în presupoziţia că nu vor fi chemaţi ţărăniştii să facă alegerile. Căci în acest caz, lucrurile ar lua cu totul altă înfăţişare.

Să presupunem însă că tot liberalii, deci actualul guvern, ar face alegerile. In faţa presiunii guvernelor Franţei şi Rusiei cărora le-ar plăcea venirea la putere a ţărăniştilor, liberalii ar găsi o ieşire prin prezidarea alegerilor, cari să hotărască asupra viitorului guvern. In acest caz putem prevedea venirea ţărăniştilor la putere, dar cu o puternică „opoziţie“ liberală. Partidele de dreapta, fărămiţate şi, prin această fărămiţare, neputincioase, ar dobîndi cîteva mandate. Iar Legiunea? Sîntem siguri că împotriva ei, liberalii ar aplica iarăş constituţia, cea romînească, nescrisă, constituţia care-i îngădue actualului guvern să prelungească la infinit cenzura şi starea de asediu, să închidă Universităţile, să aresteze pe cine vrea şi să-i judece pe cei arestaţi după proceduri nouă... Aşadar alunecare spre front popular şi opoziţie burgheză(!) liberală. Adică dominaţiune jidovească deplină şi subt scutul stării de asediu. Dictatură jidovească în toată regula.

Nu sîntem prooroci, nici n'avem ambiţia să proorocim. Dar evoluţia unei societăţi se mişcă totdeauna pe linia efortului minim — pînă ce, ajungînd la ruperea echilibrului, se izbeşte de rezistenţa forţelor cari asigură dealungul veacurilor unitatea societăţii. O clasă conducătoare decadentă, venală, trădătoare a marilor idealuri naţionale, trebue să-şi termine agonia. Intretimp se pregăteşte şi se organisează noua elită, ieşită din mulţime şi legată de ea sufleteşte. Această elită va scurta agonia celor decăzuţi dela conducere şi va inaugura o epocă de ascensiune, de glorie şi strălucire a naţiunii noastre.

III.

Aşa vestesc ziarele: Jidanii au adunat şi mai adună bani pentru a zdrobi curentul naţionalist. Mercenari plătiţi de finanţa jidovească atacă pe toţi oamenii politici romîni cari au dat alarma primejdiei jidoveşti. Politiciani romîni iau apărarea jidovimii, lăudîndu-se că au făcut războiul şi sînt decoraţi cu cele mai înalte ordine militare, şi deci nu primesc lecţii de naţionalism dela nime [1]. Prostituate de neam nobil privesc cu dispreţ la femei de neam prost, dar virtuoase, harnice şi cu frica lui Dumnezeu. Ei bine, contesa prostituată poate cere loc de frunte *în ierarhia prostituatelor*, dar nu în ierarhia femeilor în general. Romînul de sînge, erou în războiu etc., vînzîndu-se jidanilor poate cere *între cei vînduţi* un loc de rangul întîi. Dar nicidecum nu se poate măsura şi pune alături nici de cel mai umil naţionalist, fie de neam cît de prost. Dimpotrivă, cu cît un Romîn e mai nobil, cu cît a fost mai erou, cu atît mai scîrboasă este trădarea sa, decăderea sa. Astfel contesa prostituată e mai prejos de orice tîrfă de rînd, deoarece educaţia, cultura ei, simţul ei de demnitate ar fi trebuit să o împiedice de a cădea în mocirlă. Dacă a căzut totuşi, înseamnă că a fost o fiinţă care merită tot dispreţul nostru. Aşa e şi cu „bunii Romîni" ce s'au pus în fruntea mişcărilor revoluţionare conduse de internaţionala jidovească.

Deci faima le-a servit numai pentru a se vinde mai scump, deoarece jidanii caută Romîni cu suprafaţă şi influenţă cari să le înlesnească cucerirea puterii şi cari să aibă curajul să atace pe oricine s'ar pune în calea cotropirii jidoveşti. Aşa s'a întîmplat că în rîndurile dintiiu ale trădătorilor cauzei naţionale găsim foşti militari, ofiţeri cari şi-au cîştigat merite în războiu. Aşa s'a întîmplat că atacurile împotriva Capului Bisericii noastre să pornească tot din rîndurile acestor mercenari.

Jidanii prin presa lor caută apoi să arate că antisemitismul e combătut în ţară la noi chiar de Romîni de sînge, eroi, mari scriitori, savanţi. Ei n'au decît să reproducă şi să comenteze cele ce scriu „bunii Romîni" şi marii patrioţi pentru a dovedi lumii că naţionaliştii nu sînt decît nişte huligani, nişte oameni invidioşi, răi, reacţionari etc. E seculara metodă iudaică: de a recruta între nejidani mercenari cari să lovească în fraţii lor în folosul „poporului ales".

Această metodă e aplicată la noi pe o scară întinsă şi dusă pînă la ultima perfecţiune, fiind adaptată condiţiunilor specifice din ţara noastră şi condiţiunilor politicei internaţionale. Pentru propaganda în ţară ei au organizat o presă filosemită şi filocomunistă „romînească", în frunte cu cele două ziare *Adevărul* şi *Dimineaţa*, în jurul cărora mişună o serie de foi mai mărunte. Pentru conducerea acestei prese a fost angajat „marele scriitor" romîn M. Sadoveanu. Aceste ziare „romîneşti" otrăvesc zi cu zi sufletele romîneşti, ţin autorităţile subt teroare, deoarece „ziariştii" jidani şi năimiţi de jidani cunosc toate

[1]) Răspunsul potrivit l-au primit aceşti eroi din partea d-lui *Radu Gyr* în „Porunca Vremei".

tainele ministerelor şi ale funcţionarilor înalţi; ele controlează şi influenţează toate manifestările vieţii publice, bursa, literatura, artele, biserica, şcoala, armata, justiţia. Tot ce nu corespunde sau e împotriva intereselor jidoveşti, e aspru criticat, ironizat, terfelit, iar toate actele cari contribuesc la slăbirea naţiunii romîneşti, la destrămarea puterii Statului nostru sunt apărate şi lăudate.

Pe lîngă această presă jidovească scrisă în limba romînă, mai există însă o sumedenie de ziare şi foi scrise în limbile minorităţilor naţionale şi, pe deasupra, şi ziare scrise în limba franceză. Care este rostul şi menirea gazetelor *jidoveşti* scrise nemţeşte, ruseşte, ungureşte etc? Prin ele jidanii urmăresc două ţinte. Mai întâiu ei caută a ţinea trează duşmănia minorităţilor împotriva Statului romin, prin exaltarea sentimentului naţional şi prin demonstrarea inferiorităţii culturii romîneşti faţă de cultura minorităţii respective. Toate faptele cari pot scădea prestigiul autorităţilor romîneşti sînt expuse pe larg şi în amănunte: fraude, abuzuri etc. Politicienii provinciali, avînd şi ei păcatele lor, ambiţiile lor şi interese electorale mai ales, caută şi ei să se pună bine cu această presă şi o susţin din „fondurile provinciale".

A doua ţintă urmărită prin această presă poliglotă este *informarea străinătăţii* şi legătura cu presa jidovească de pretutindeni, ştiut doar fiind că Jidanii controlează prin presa lor politica din toate ţările din punct de vedere al intereselor jidoveşti. Aceste informaţii servesc însă şi interesele marei finanţe jidoveşti care îşi întemeiază puterea pe sprijinul acordat unor anumite partide politice susţinute şi subvenţionate fie direct sau indirect (prin diferite mari afaceri!) de bancherii jidani. In schimb li se cere acestor partide să apere interesele „democraţiei", baza expansiunii iudaice.

Pentru ilustrarea celor spuse aducem un exemplu tipic. I. P. S. S. Patriarhul Miron Cristea a arătat, cu cea mai mare obiectivitate şi sinceritate, marea primejdie ce ameninţă Romînia prin nemaipomenita invazie jidovească. O gazetă jidovească din Cernăuţi, scrisă în limba germană, a publicat un articol, în care autorul caută să demonstreze că Jidanilor le merge rău în România şi că toată campania împotriva lor este neîntemeiată. Acest articol e reprodus şi comentat în ziarele jidoveşti din Viena: „Die Wahrheit", „Die neue Welt", „Die Stimme". Declaraţia I. P. S. S. Patriarhului e, după părerea acestor gazete, „un document plin de *ură* şi *răutate* faţă de jidani" (Die vom Patriarchen Miron Christea veröffentlichte Erklärung ist in ihrem Wortlaut ein von *Haß* und *Böswilligkeit* gegenüber den Juden erfülltes Dokument). „Carol Peter Petrescu, conducătorul partidului radical ţărănesc din Romînia", a adresat, se spune în una din acele gazete „vieneze", primului ministru Tătărescu un memoriu, în care condamnă atitudinea antisemită a Capului Bisericii gr.-ort. din Romînia etc. etc. Se înţelege că nici d-l Iorga nu e cruţat dat fiind că »a găsit iarăş drumul acasă" (hat heimgefunden). Mare laudă i se împarte ziarului sionist „Uj Kelet" din Cluj, scris în limba maghiară, „o foaie excelentă din toate punctele de vedere".

Singura nădejde a jidanilor este, după expunerile ziarului „Die Stimme", partidul țărănist, „organizat pe bază pur democratică de *Maniu* și *Mihalache*. Acest partid a avut o mare izbîndă in alegerile provinciale. „Reacțiunea n'a reușit să-i convingă pe țărani că întreaga lor nenorocire ar veni dela jidani. Ei par a cunoaște prea bine din viața practică pricinile adevărate ale situației lor". Adică: „o clasă de intelectuali incapabilă (eine unfähige Intelligenz) a sărăcit țara, nu jidanii din cari aproape trei sferturi sînt ei înșiși cerșetori".

„Toată lauda merită (se înțelege) atitudinea Jidanilor din România în aceste vremuri grele. Mișu *Weißmann* și Dr. *Fildermann* au luat cuvîntul pentru apărarea jidanilor la chestionarul amintit al ziarului antisemit. Cu energie și pe față ei au spus tot ce trebuia spus. Fildermann le-a făcut antisemiților așa zicînd calculul incapacității lor. Țara, cu 60 de locuitori pe chilometru pătrat, are o populație foarte redusă, și e o rușine, că se caută mîntuirea în eliminarea a 800.000 de jidani".

Dar nu ne mișcă prea mult ce scriu și cum scriu acești jidani, deoarece așa scriu și așa vor scrie totdeauna: vor prăda și exploata și, in urmă, vor țipa că ei sunt cei prădați și sărăciți.

Interesant este faptul că ziare jidovești din Viena scriu in acest fel despre Capul Bisericii noastre. Sînt sau nu sint Jidanii dela noi cetățeni ai Statului nostru? Dacă sînt, ce legături au ei cu jidanii din Viena și din alte State, deci cu cetățenii unor State străine și cu ce drept acei cetățeni străini se amestecă în politica noastră internă — cu aprobarea și ajutorul jidanilor cari pretind a fi cetățeni romîni?

Noi ajungem la concluzia că Jidanii dela noi *nu sînt cetățeni ai Statului nostru, deoarece legăturile lor cu cetățenii unor State străine sînt mai strînse decît cele cu cetățenii adevărați ai Statului nostru.* Măsurile practice ce ar trebui să urmeze din constatarea acestui fapt sînt lesne de stabilit și un guvern *romîn*, al *Statului romîn*, ar trebui să aplice aceste măsuri în toată întinderea lor. Dar mai întîi să avem un guvern romîn! Și aceasta este cea mai întristătoare constatare: că internaționala jidovească, pînă acuma cel puțin, a fost în stare să zădărnicească o lămurire a acestei probleme și luarea de măsuri împotriva acestor străini cărora li s'a acordat cetățenia, dar cari în realitate nu sînt, nu vreu să fie și nu vor fi nicicînd cetățeni romîni.

Au adunat și adună Jidanii, acești „cetățeni" ai noștri, sute de milioane pentru a distruge Statul romîn, pentru a organiza războiul civil, războiu între frați de acelaș sînge, de aceeaș lege. Războiu pe viață și moarte, în urma căruia hoardele jidovești să-și întocmească aci o stăpînire sîngeroasă, sălbatecă și necruțătoare. Cu acești bani trebuesc cumpărați cei mai viteji, cei mai îndrăzneți fii ai neamului romînesc, cari să lovească cu ură, scrîșnind din dinți, în tot ce este mai scump și mai sfînt sufletului romînesc.

Scriitori romîni, savanți romîni, eroi romîni în slujba Iudei, în slujba ucigașilor lui Hristos!

In cuvinte de foc descrie poetul Radu Gyr, în „Porunca Vremii",

această tragedie a neamului romînesc. Nu ne desparte doar nici un sfert de veac, decînd pămîntul țării noastre a supt sîngele a opt sute de mii de trupuri tinere, jertfă adusă de neamul romînesc pentru întemeierea Statului nostru național! N'a trecut nici un sfert de veac și iată în tabăra dușmană, în tabăra acelora ce, pe atunci, trădau și vindeau țara, apar foști camarazi ai eroilor noștri pe cîmpul de onoare, pentru a lovi în frații lor, pregătind pieirea neamului, sfîșierea patriei!

Dar, în sfîrșit, țara s'a trezit: ziarele romînești au deschis lupta fățișă împotriva Iudei! Oameni politici romîni cari înainte de cîțiva ani nu îndrăzneau să pronunțe cuvîntul de jidan, astăzi îi vedem înrolați subt steagul „antisemit“! E un progres mare ce s'a înfăptuit în politica noastră internă și nădăjduim că acești domni nu vor șovăi în lupta care va dura mult și va fi grea peste măsură.

Dar, totuș nădejdea noastră în biruința neamului romînesc, în marea biruință care va desrobi țara noastră de subt călcîiul Iudei, se sprijină pe acțiunea Legiunii. Legionarii, oricare ar fi ocupația lor civilă, vor răzbi prin rîndurile dușmane, vor răsturna toate fronturile democratice și vor împlînta pe meterezele Cetății romînești steagul Arhanghelului Mihail.

Cred jidanii că banul e atotputernic! Ce proști și orbi sînt și cum nu înțeleg semnele timpului! A trecut vremea stăpânirii banului, a materiei. A sosit vremea cînd cei robiți materiei, cînd cei ce cred în atotputernicia banului vor fi înfrînți și goniți în lumea largă de cei ce cred în stăpînirea sufletului și viața de veci.

TRAIAN BRĂILEANU

Aspectul real al primejdiei jidovești

Într'un articol precedent, publicat în N-rul 4, anul III, al »Insemnărilor« și intitulat »Primitivismul iudaic«, după ce arătam că jidanii sunt un popor incult, afirmam în concluzii, că dînșii, în ciuda acestei insuficiențe, și-au păstrat totuși, în decurs de secole, neatinsă ființa lor etnică, iar în zilele noastre au ajuns să constitue o forță impunătoare și să prezinte, pentru existența Neamurilor creștine, o primejdie dintre cele mai serioase.

Unde putem găsi explicația acestor fenomene?

I.

Istoria ne spune că Neamurile mai înapoiate venind în contact cu popoarele mai înaintate își pierd structura lor națională. Ea pare a fi dispusă să nu admită nici o abatere dela această lege.

Totuși jidanii ne prezintă o excepție ce contrastează izbitor cu soluția pe care a dat-o istoria în diferitele cazuri.

Deși primitivi și chiar în ciuda acestei stări de inferioritate, dînșii și-au păstrat intactă structura lor etnică și în schimb au alterat

pînă la desființare ființa spirituală a popoarelor în sînul cărora s'au adăpostit.

O explicație, desigur, se poate găsi pentru acest fapt. Paradoxul însă stă în aceea că dînșii au rămas în istorie până în zilele noastre tocmai datorită acestei stări de primitivitate și că dacă ar fi fost un popor de cultură, istoria ar vorbi la trecut de neamul jidovesc. Care-i explicația?

Arătam in articolul trecut că ei nu sunt un popor creator de cultură. Aceasta, însă, nu înseamnă că o dispreţuesc. Din contră, înțeleg perfect de bine s'o folosească. Totul în miinile lor primește o valoare utilitaristă, mercantilă, transformîndu-se în mijloace bune pentru a dobîndi bani și putere. In toate statele ei își însușesc cultura Neamurilor respective. Ba mai mult! Merg pînă la a afirma că sunt Englezi, Francezi, Germani sau Romîni. Și multă lume, cea mai mare parte, crede în această aberație atit de bogată în consecințe nefaste.

Din »asimilarea« (vom vedea că nici de aceasta nu e vorba) culturii popoarelor respective ei n'au decît să profite, fără să piardă ceva. Trăind în contact cu popoare civilizate, ei își însușesc o limbă pe care n'o au și o cultură pe care n'au creat-o, dar de care au absolută nevoe pentru a putea să parvină. Departe de a decade prin aceasta ca Națiune, ei au reușit chiar să facă lumea să creadă într'o falsă și pretinsă superioritate a lor. Cum toată energia și-o cheltuesc numai în direcția întrebuințării produselor spirituale create de alții, adeseori ajung să depășească, în ochii celor grăbiți să judece după aparențe, pe acei ce-și întrebuințează resursele lor de energie sufletească în primul rînd în vederea creației. Numai așa sa explică că jidanii au „jurnaliști", „filosofi" și „oameni de știință" și încă „mari".

G. L. Duprat, confirmînd susținerile lui Kadmi Cohen, demască această șarlatanie a lor: „Jidanul este, grație ascendenței sale semite, mai precoce decît europeanul; el se poate mai curînd servi de avantajele unei tinerețe acuma apte pentru folosirea resurselor mediului, a descoperirilor, invențiunilor, gîndirii, concepțiunii altora; el este „asimilator", mai mult decît inventator, și toate resorturile inteligenții sale sunt îndreptate spre punerea în valoare a bunurilor intelectuale pe care le acaparează, sustragîndu-le dela alții...

„Din moment ce el nu caută decît să profite de munca, talentul și geniul altuia, nu numai că este adeseori plagiator (căci el se păzește bine să facă cunoscut sursele de unde scoate, ci el caută încă, cum după Cohen Kadmi totdeauna a făcut-o, să utilizeze pentru îmbogățirea sa toate eforturile altora" [1]).

Prin urmare, jidanii n'au decît să cîștige din asimilarea culturii și civilizației popoarelor în mijlocul cărora trăiesc. Ei se găsesc în situația antreprenorilor cari primesc deagata capitalul și mijloacele de producție. Lor nu le rămîne decît să-și formeze planul de cîștig, fără să fi muncit în vederea creerii mijloacelor de producțiune. *El*

---

[1]) G. L. Duprat: Judaime et Nationalisme. Revue Internationale de Sociologie, pag. 246.

folosesc numai ceeace iau dela alții, fără să ostenească în vederea creației.

Dar ceva mai mult! Pentru dînșii produsele spirituale ale popoarelor prezintă o importanță numai în măsura în care folosesc scopurilor lor utilitariste, de cele mai multe ori mercantile. Din această cauză, vor căuta să le transforme în bunuri de comerț, în lucruri ce se negoață pe piață. Prețul lor va fi determinat de legea cererii și a ofertei. Pentru dînșii totul se poate evalua în bani, dela simțirile cele mai pure pină la concretizarea lor în operă de artă. Toate produsele spirituale devin în mînile lor lucruri moarte ce se pot număra, cîntări și măsura. Valoarea acestora va fi determinată de gradul în care aceste „obiecte" pot satisface trebuințele materiale ale individului. Astfel, cultura popoarelor pe care încearcă să și-o asimileze, își pierde încetul cu încetul viața și coloritul ei specific, devenind un lucru mort și șters, un obiect standardizat și comercinlizat. După cum vom vedea însă, acesta nu este singurul rău pe care l-au făcut culturilor pe cari și le-au asimilat.

S'ar putea crede că această apropriere de bunuri spirituale ce aparțin altor popoare ar putea să aibă consecințe grave pentru integritatea ființei lor etnice. E doar stabilit de istorie că popoarele cari au acceptat o cultură străină au dispărut din istorie! Neamul jidovesc însă prezintă, cum spuneam mai sus, o excepție paradoxală.

Explicația acestui fenomen e îndeajuns de simplă. Din moment ce asimilarea unei culturi străine le este imperios necesară pentru ridicarea lor ca Neam și din moment ce acest fapt nu dăunează întru nimic ființii lor naționale, trebue să admitem că dînșii își trag seva vieții ca neam de sine stător din altă parte decît din cultură. După cum am văzut în articolul amintit, ideea religioasă este aceea care le-a structurat ființa lor etnică. Numai aceasta i-a conservat ca Neam aparte. Așa se explică de altfel și faptul că religia e singurul factor de educație ce n'a variat în toată istoria lor și singurul ce i-a preocupat și care a structurat sufletul iudaic.

Ne găsim în fața unui fenomen de idiotizare a unui Neam prin cultivarea și întipărirea în sufletul lui a unei singure idei: cea religioasă. Faptul acesta însă, i-a scăpat dela moarte. Din moment ce temelia naționalității lor este religia și din moment ce n'au pus-o în discuție sub nici o formă, păstrînd-o nealterată în decursul veacurilor printr'un sistem rigid de educație, e foarte explicabil de ce ființa lor etnică n'a avut de suferit întru nimic prin asimilarea unei culturi străine. Dacă din contră, structura lor națională s'ar întemeia, pe o cultură a lor, adecă ar fi un popor cult, ar fi dispărut de mult din istorie. Cum niciodată nu s'ar fi putut ridica, din cauza deficiențelor lor psihice, la nivelul cultural al popoarelor în sînul cărora s'au adăpostit, în mod necesar ar fi adoptat cultura lor. Din acel moment însă, în ființa lor ar fi intervenit un început de înstrăinare, pentrucă în acest caz asimilarea unei culturi străine însemna renunțarea la cultura lor națională, adecă renunțarea la viața lor proprie.

II

Incapacitatea de creaţie spirituală i-a făcut să scoboare totul la nivelul posibilităţilor lor de înţelegere şi de trăire a produselor spiritului. Transformarea culturii în mijloc pentru satisfacerea trebuinţelor lor, a însemnat şi compromiterea ei.

Dînşii nu putea să înţeleagă decît ceeace era mai în legătură cu instinctele omeneşti, ceeace era emanaţie directă a biologicului uman, care nu diferă dela popor la popor. „Asimilarea" lor formală le-a îngăduit să pătrundă în viaţa culturală a popoarelor. Din vulgarizatori, în curînd au ajuns elemente de „creare" a culturii. În direcţia vulgarizării, rolul lor s'a limitat la desbrăcarea operelor de artă de orice spiritualitate şi originalitate, transformîndu-le în lucruri comune tuturor popoarelor, adecă în obiecte de »civilizaţie".

Situaţia s'a agravat cînd au început să „creeze" pe dea'ntregul în toate domenile de viaţă spirituală. Aci spiritul materialist şi iudaic şi-a găsit cea mai desăvîrşită plinire. Presa, literatura, arta căzînd sub stăpînirea lor, au fost scoborîte la nivelul posibilităţii lor de înţelegere, la nivelul instinctelor şi pasiunilor omeneşti. Aşa se explică că toată preocuparea artei în general sunt crimele pasionale, neastîmpărul instinctelor şi inversiunile sexuale. Politica a fost şi dînsa scoborîtă la acest nivel al biologicului uman. Intemeiată la început pe o concepţie teoretică: democraţia abstractă, pentru a masca goliciunea intereselor pe cari trebuia să le servească, politica a alunecat pe faţă, în cea mai deplină demagogie. Suprema artă într'un Stat, aceea prin care popoarele sunt conduse pe drumul destinelor lor istorice, a fost astfel redusă la un mijloc de satisfacere a nevoilor personale ale indivizilor. Alunecarea aceasta s'a înfăptuit îndeajuns de uşor la poporul nostru, care se afla la începutul vieţii lui culturale. O naţiune ca cea germană, cu o cultură milenară şi cu o structură etnică dintre cele mai bine definite, n'a putut nici dînsa rezista influenţii nenorocite a spiritului iudaic. Cu atît mai mult n'a putut rezista neamul rominesc, cu o pătură conducătoare, formată la şcoala altor popoare şi într'o concepţie de viaţă individualistă. De aceea e atît de uşor de explicat de ce presa, literatura şi arta sunt pornografie, iar politica demagogie.

Şi astfel spiritul iudaic ne-a dus la internaţionalizarea vieţii romîneşti. „Literatura" noastră ce se creează azi, tradusă în orice limbă, devine literatura poporului a cărui formă a îmbrăcat-o, iar demagogia romînească este una cu demagogia din Franţa sau Spania, pentrucă toate aceste manifestări ale vieţii sunt în funcţie de instincte, aceleaşi ori unde este viaţă omenească. Neamul jidovesc, popor primitiv şi fără cultură, sub pretextul vulgarizării şi sub masca „asimilării", a distrus viaţa culturală a popoarelor unde s'a oploşit, scoborînd-o la nivelul posibilităţilor lor de înţelegere: la biologie. Inerţia elitelor conducătoare, alunecate pe calea luxului, comodităţii şi a desfrînului, au acceptat cu uşurinţă spiritul materialist, mai ales că era în vederea pornirilor lor şi era prezentat sub aparenţa unui obiectivism ştiinţific.

„Internaţionalizarea" aceasta, sau mai bine zis uniformizarea vieţii popoarelor, prin scoborîrea lor la biologie, înseamnă, pentru popoarele respective, distrugerea fiinţei lor etnice şi transformarea lor în masse amorfe, conduse de instincte şi pasiuni; iar pentru jidani, a căror fiinţă etnică n'a fost structurată niciodată de cultură, ci de o idee fixă şi ea primitivă, grefată pe instincte, a însemnat pentru dînşii dobîndirea mijloacelor necesare instaurării stăpînirii lor asupra acestor masse fără culoare.

Pe cînd astfel, neamurile creştine îşi pierd prin această uniformizare conştiinţa şi elementele individualităţii lor, şi prin aceasta, putinţa lor de afirmare faţă de alte neamuri, jidanii din contra, îşi păstrează, datorită religiei lor pe care n'o pun în discuţie, structura etnică, unitatea şi posibilitatea lor de afirmare faţă de popoarele desbrăcate de specificul lor etnic. Neamul jidovesc rămîne, aşadar, un popor cu individualitatea cea mai bine definită, cu o conştiinţă de sine bolnăvicios de exagerată şi cu o unitate de nezdruncinat, impuse toate de lupta pe cari o duce cu neamurile creştine în vederea robirii şi desfiinţării lor.

In această situaţie ţesuturile sociale ce alcătuesc fiinţa naţională a unui neam slăbesc şi se descompun în atomi de sine stătători, în indivizi conduşi care încotro de trebuinţele şi instinctele lor. La această dezagregare se mai adaug şi luptele dintre clase sociale, sexe, generaţii, regiuni etc., toate regisate de aceiaşi autori pentru a pregăti în mod neîndoelnic stăpînirea lor. În vederea acestui scop se vor adresa întotdeauna masselor, căutînd să le elibereze de »prejudecăţile« cari ţin în frîu instinctele lor. Presa, literatura, cinematograful vor fi scoborîte la nivelul de înţelegere a mulţimii, pentru a înlătura pe „exploatatori" şi pentru a distruge din rădăcini „prejudecăţile" ce impun obligaţii faţă de Neam şi faţă de Dumnezeu. Aceste mijloace de răspîndire a ideilor vor servi astfel în mînile lor nu ca instrumente de educare a masselor, ci de năucire şi de răzvrătire a lor.

De aici am putea formula următoarea lege: Cu cit spiritul materialist va cuprinde mai adînc viata unui popor, cu atît posibilităţile jidoveşti de stăpînire şi de robire vor deveni mai mari, iar posibilităţile de reacţiune şi de rezistenţă ale acelui Neam mai anemice. — Cu cit deci „asimilarea" lor se va efectua pe un plan mai întins, cu atît primejdia jidovească va deveni mai acută. Pentrucă, după cum am văzut mai sus, „asimilarea" lor înseamnă pentru dînşii ciştigarea uneltelor de luptă şi putinţa de a introduce neobservat calul troian în cuprinsul unei comunităţi; iar pentru acel neam înseamnă aruncarea lui pe panta comodităţii, luxului şi a desfrîului, pe panta ce duce la animalizare, adecă la pierderea conştiinţei de sine şi la dezagregarea lui totală.

In cadrul comunităţii romîneşti acest proces s'a înfăptuit pe o scară destul de întinsă. Ca exemplu clasic de îndobitocire a conştiinţei noastre naţionale, e deajuns să amintim faptul că am ajuns în situaţia să alterăm şi înţelesul celor mai palpabile realităţi. Ca să putem face deosebire între Romîni şi jidani, trebue să adăugăm la

noțiunea de Romîn cuvintele „de origine etnică" sau cel de „creștin". Insăși legea de temelie a Statului face această nenorocită confuzie, punînd pe aceeaș treaptă cu Romînii toate scursorile lumii cari s'au găsit la un moment dat pe teritoriul acestei țări.

Trebue să mai amintim și faptul că deabia după 20 de ani de pierdere continuă a tuturor pozițiilor romînești și după tot atîția ani de luptă studențească, Romînii au început să-și dea seama de primejdia jidovească? Și aceasta nu datorită altui fapt, ci începuturilor de viață spirituală germinată în sufletul unui cerc restrins de fii ai acestui neam. Fără începuturile de svîcnire romînească manifestată în politică, economie, presă, literatură, familie și chiar in viața de toate zilele, n'am fi putut nici azi vorbi de o reacțiune serioasă față de primejdia jidovească. Am fi rămas pe acelaș plan de luptă primitivă, caracterizată prin ațîțarea instinctelor în vederea împărțirii bogățiilor pe cari le stăpînesc jidanii și prin manifestări naive și dezordonate.

Primejdia jidovească nu trebue văzută numai în acapararea avuției noastre, ci în primul rînd în izvorul ei: în distrugerea spiritualității romînești și in desființarea conștiinței existenții noastre ca Neam. Stăpinirea bogățiilor le servește numai ca mijloc de reducere a noastră in stare de animalitate și de transformare a Neamului în massă amorfă. „Asimilarea" lor maschează tocmai izvorul acestei primejdii. Datorită acestui fapt, Romînii n'au putut sesiza la vreme toxinele dezagregării lor ca Neam. Și-au dat seama de pericol, orientîndu-se după nenorocirile ce n'au întîrziat să se ivească, neglijînd să cerceteze cauzele acestora. Și atunci în loc să îndepărteze răul prin extirparea cauzelor, au căutat numai să-l dosească prin tot felul de paleative sau prin propunerea unor soluții deadreptul ridicole. Unii naționaliști își închipue că problema jidovească poate fi rezolvată prin exproprierea averilor jidovești. Cu actuala stare de spirit și de simțire romînească a clasei noastre conducătoare și a „naționaliștilor" vizați, copleșiți de păcate și vicii, jidanii, în mai puțin de 10 ani, vor ajunge din nou în posesiunea bogățiilor expropriate. De data aceasta însă și în stăpînirea politică a Țării.

„Asimilarea" de care vorbeam creează apoi credința nenorocită a unei asimilări reale a jidanilor. Pătura conducătoare pare convinsă de acest fapt. Nesimțind nici un antagonism între Romîni și jidani, politicienii noștri refuză să vadă existența unei minorități jidovești. Pentru dînșii există numai o minoritate maghiară, ucraineană, germană și chiar una polonă, dar nici decum una jidovească. Poate exista deci pentru ei o primejdie maghiară, ucraineană, germană etc., nu putem însă vorbi despre o primejdie semită. Explicația acestei erori la oamenii de bună credință, căci numai de aceștia ne ocupăm, e simplă. Minoritățile creștine nu renunță la cultura lor, au deci o ființă de sine stătătoare. Jidanii însă s'au „asimilat". Deosebirea de religie nu joacă nici un rol, pentrucă nici ei nu țin la religie, iar jidanii nu caută să-și impună credințele religioase și Romînilor. Dacă poporul jidovesc, admițînd această ipoteză absurdă, ar manifesta un imperialism religios și numai în cazul că pătura conducătoare ar mai

nutri un sentiment religios creştin, numai în acest caz ar recunoaşte existenţa unei primejdii jidoveşti. De altfel, cu toată bunăvoinţa, nesesizînd nici un antagonism între jidani şi persoana lor, nu-şi pot da seama de realitate.

Astfel, jidanii constituind pentru pătura noastră conducătoare un punct de deosebire numai în ce priveşte religia, îşi pot continua nestingheriţi ofensiva lor de cucerire a celorlalte poziţii romîneşti, fără să întîlnească rezistenţa comunităţii romîneşti, ci numai a individului atacat. Politicienii nu văd în acest fapt decît îmbogăţirea unor „Romîni" în dauna altora, sau cu alte cuvinte dragi democraţiei: „un proces normal de circulaţie a elitelor". Şi în această luptă Statul stă nepăsător, pentrucă în faţa lui toţi cetăţenii sunt egali şi merită deopotrivă ocrotire, iar unii „naţionalişti indiferenţi ne recomandă cucerirea comerţului şi a industriei pe calea liberii concurenţe. Cu drept cuvînt Căpitanul a rostit de curînd adevărul că *la noi comerţul e războiu.* Şi încă un războiu purtat nu de o naţiune în contra alteia, ci numai de o parte din naţiunea romînească, care e hotărîtă să biruiască nu numai comunitatea jidovească ci şi indolenţa şi duşmănia celeilalte părţi din naţiune.

* * *

Jidanii constituesc, prin urmare, o primejdie pentru neamurile creştine, datorită tot numai stării lor de primitivitate. Dacă ar fi avut o cultură a lor proprie ca celelalte minorităţi din cuprinsul Romîniei, ar fi dus o viaţă a lor naţională. In această situaţie n'ar fi alterat spiritualitatea romînească şi nici n'ar fi creat spărturi aşa de mari în organismul comunităţii romîneşti. Ar fi prezentat poate numai o primejdie din punct de vedere politic şi economic şi ar fi atras din timp atenţia păturei conducătoare care ar fi sesizat uşor deosebirea dintre ei şi Romîni, aşa cum au sesizat-o pe cea dintre Romîni şi celelalte minorităţi. In acest caz ar fi ajuns măsuri de ordin administrativ pe cari pătura conducătoare le-ar fi luat din timp sub presiunea naţiunii romîneşti, care s'ar fi trezit repede la conştiinţa de sine.

Primejdia jidovească însă e de altă natură. Ea constă în alterarea şi desfiinţarea spiritualităţii romîneşti. Din înbolnăvirea acesteia pornesc toate relele. Un neam decade nu cînd a pierdut teritoriul sau bogăţiile, ci cînd a pierdut virtuţile cetăţeneşti, încrederea în puterile lui şi conştiinţa de sine. Ca mijloace de luptă contra primejdiei jidoveşti nu ajung, în această situaţie, măsurile de ordin economic şi cele de ordin politic. Ele sunt insuficiente. Nu e deajuns apoi să vînturi doctrine şi programe naţionaliste, oricît de radicale ar fi dînsele. E nevoie de ceva mai mult, de ceeace e esenţial în această luptă: de alungarea jidanului din noi, din sufletul nostru. Chiar parte din „naţionaliştii" noştri sunt contaminaţi de spiritul iudaic şi făcuţi astfel improprii luptei de desrobire spirituală a Neamului. Pentrucă încă odată: e vorba de o desrobire spirituală printr'o revoluţie de ordin moral, care să se resfrîngă în toate domeniile de activitate ale Neamului: în politică, economie, presă, literatură, etc. Şi aici ne apropiem de înţelesul rostul, şi importanţa mişcării legionare. Ultima hotărîre a Căpitanului în domeniul comer-

ţului şi a industriei, traduse chiar în fapt acuma prin cîteva întreprinderi ce storc admiraţia fiecărui romîn, sunt elocvente din acest punct de vedere. Inainte, însă, de a arăta adevăratele mijloace de rezolvare integrală a problemei jidoveşti, va trebui mai întîiu să limpezim apele şi să vedem cu ce se prezintă ceilalţi naţionalişti în lupta contra iudaismului. Va trebui să vedem dacă nu cumva la aceşti „naţionalişti" se poate vorbi de o serioasă contaminare a lor de spiritul iudeo-comunist. Pentrucă numai cei ce şi-au biruit propriile lor păcate, vor putea aduce biruinţa integrală a romînismului.

ION ŢURCAN

Fascismul şi libertăţile democratice

Credere, obedire, combattere
(Benito Mussolini)

Inainte de epoca fascistă Italia a fost scena unor turburări interne dintre cele mai vehemente. Grevele erau un lucru la ordinea zilei. Trenul în care plecai se opria într'o gară şi nu-şi mai continua drumul, se declara grevă: »astăzi nu se lucrează«. Fabricile, tramvaele se opriau la un semnal: — »lucrătorii au declarat grevă«. Oraşele mari şi mici, centrele industriale trăiau sub tirania libertăţilor democratice. Pescuitori în apă tulbure agitau muncitorii pentru a-şi încasa premiile de fiecare grevă reuşită.

Aceste acte de sabotaj, de »liberă hotărîre« au dispărut complet odată cu marşul asupra Romei. De atunci şi pînă azi Italia şi Coloniile ei formează un imens şantier, în care se munceşte cu însufleţire, cu convingere şi se lucrează pentru plată bună, regulat plătită. Numai cine a avut prilejul să cunoască Italia de azi, cu drumurile ei, cu trenurile noui, Italia electrificată, cu oraşele renăscute, unde se construeşte neîntrerupt, cu porturile cari se măresc pe zi ce trece, îşi poate da seama de forţa propulsivă a fascismului. De la Cesar începînd, în evul mediu de către papi, s'a pus problema secării mlaştinilor pontine. Abia fascismul a reuşit să le sece făcînd ca pe acest teren larg să se ridice gospodării de agricultori cari pot trăi în îndestulare.

In domeniul militar al aviaţiei, al armei de geniu Italia este azi prima ţară de pe glob. An de an fascismul clădeşte un mare imperiu. Aşezările sale vor rămînea peste veacuri mărturie a unei epoci de creaţie, de mari înfăptuiri.

Totuşi o seamă de intelectuali, mai mult sau mai puţin gazetari..., — s'au gîndit mult şi au descoperit că fascismul distruge libertăţile poporului, că el subjugă individul, că taie ori ce avînt creiator. Nimic nu se poate face prin fascism; individul nu poate nici acţiona, nici judeca, poetul nu poate scrie, pictorul nu poate picta şi aşa mai departe. Fascismul nu respectă nici o libertate, el este distrugător de suflete. Prin fascism se inaugurează o nouă epocă de barbarie, de obscurantism primejdios culturii europene. Aşa gîndeau şi mai gîndesc, svîrcolindu-se, o seamă de intelectuali profunzi.

Aceiaşi intelectuali cugetători preamăresc statul democratic. Ei văd întrupate în această formă de Stat toate calităţile „Statului ideal", căci în democraţie individul e liber. El poate acţiona cum voeşte, el poate judeca după cum îl taie capul, şi apoi îşi poate ostraciza şi rechema, pe rînd, conducătorii politici după înalte motive şi raţiuni personale. Iar poeţii, scriitorii, gazetarii, învăţaţii pot face toate după inspiraţia adevărată şi după cum le dictează ştiinţa cea pură. Gazetele pot scrie liber şi pot scrie despre toate: despre omorul cu cuţitul, cu revolverul, prin strangulare şi despre alte cazuri demne de-a fi cunoscute în amănunt de către opinia publică, fiinţă grăitoare şi atit de scumpă democraţiei.

„Stînd astfel lucrurile«, o confruntare a realităţilor ni se impune. Să ne dăm seama în mod direct, practic: este într'adevăr regimul democratic unicul regim promovator de creaţii spirituale şi materiale, este el într'adevăr generator de ceea ce poate fi numită libertate umană? În faţa acestui regim »superior", cum se prezintă fascismul?

Dar mai întîiu voim o precizare. Ce este libertatea? Este libertatea o posibilitate cum cred raţionaliştii sau o desăvîrşire? Este liber cel ce poate »alege" un ideal sau e liber cel ce tinde spre un *anumit* ideal şi caută să-l realizeze? *Democraţia cunoaşte libertatea posibilităţii abstracte.* In momentul însă în care ai pornit la realizare, regimul democratic îţi aşează cele mai brutale şi cele mai nesincere bariere. Grupări şi curente nenumărate împart societatea, în care voeşti să-ţi exprimi ideile sau să-ţi desfăşuri acţiunea. Ciocnirile sunt continue, fărămiţarea, vulgarizarea şi eşecul pîndesc orice idee mare concepută, ori ce activitate intreprinsă. Toţi pornesc de la persoana proprie spre a ajunge acolo de unde au plecat.

Se zice că în democraţie îţi poţi desvolta calităţile liber, se mai zice că poţi să scrii şi şi să cugeţi în libertate.

Doctrina fascistă a dat lovitura mortală raţionaliştilor inspiraţi de neîntrecutul sofist I. I. Rousseau. Aceştia identificau libertatea cu natura. Desvoltare liberă înseamnează, după raţionalişti, desvoltare naturală. Sîntem liberi cînd ne desvoltăm conform legilor naturii. Societatea şi omul vor deveni mai buni dacă se vor întoarce la natură. Dar ce înseamnează întoarcerea la natură a societăţii? Este omul numai o fiinţă naturală? Sau este şi o fiinţă supranaturală, mai bine zis o fiinţă ce se ridică deasupra naturii, o fiinţă, care postulează supranaturalul, Divinitatea, creaţia? Societatea, ca şi omul, nu este numai ceva natural. Societatea trăeşte şi ca un ideal, ca o proectare a interiorului nostru, ca o întruchipare a ordinii ideale spre care tindem. Deci libertatea în societate nu vine de la natură, ci de la om, de la forţa creatoare a omului.

Fascismul pune libertatea în raport direct cu aspiraţiunile etice, naţionale ale individului. *„Liber e cel ce crede, cel ce urmează, cel ce luptă pentru un ideal"*, sunt cuvintele Ducelui. Aci deosebirea între democraţie şi fascism apare evidentă şi abisală. Fascismul a introdus o nouă ordine socială, în directă opoziţie cu regimul democratic.

El a dat pentru prima dată în Europa haosului postbelic o nouă așezare a lucrurilor, el a conturat un nou cosmos. De la societatea libertăților abstracte, fascismul ajunge la societatea indivizilor liberi prin acelaș ideal. *Cu o înfruntare bărbătească a realităților, cum numai spiritul roman o poate face, fascismul declară libertățile democratice noțiuni goale, lipsite de conținut și în locul lor așează idealul moral și național al patriei.* Libertatea fascistă constă în lupta, în tendința aprigă, neîmblînzită, de-a îndeplini acest ideal.

Democrația divide tiranic societatea în grupuri, interese, persoane. Fiecare grupare, fiecare categorie de interese, fiecare individ pornește apoi să-și afirme voința. Rezultatul e deslănțuirea unei continue lupte de fracționare, de negare reciprocă, de suspiciuni și de îndoeli ucigătoare. În democrațiile agonizante, cum este așa zisul regim liberal actual de la noi, spectacolul „libertăților democratice“ prezintă înfiorătoare scene de chinuri civice. Pentru a-și apăra păcatele congenitale, democrația noastră a întrodus cenzura, starea de asediu, controluri peste controluri, legi speciale „studiate mult și adînc“(?) pentru a combate pe »reacționari“. O adevărată tiranie.

Dar perspectiva problemei noastre ne va permite să vedem mai bine și semnificația acestor „măsuri tari“, desigur de ultimă oră. Fascismul exercită o cenzură declarată și permanentă. Ce înseamnează această cenzură? Cenzura fascistă are rolul de-a apăra libertatea credinței și a creațiunii fasciste. Ce credință apără democrația romînească? Ce ideal superior este în pericol? *Numai atunci îi este permisă unui Stat cenzura, cînd într'adevăr marea majoritate a cetățenilor săi sunt însuflețiți de un ideal superior, care este pentru el realizarea libertății lor interioare.* Deci unde este legitimarea, sinceritatea cenzurei democratice?

Nu trebue să uităm însă regimul bolșevic, frate bun cu regimul democrației libere și „adevărate“. O contradicție monstruoasă planează deasupra teoriei comuniste: pe de-oparte ea afirmă că istoria, deci viața societăților, a Statelor și a oamenilor, este determinată de materie, de fenomenele economice; pe de-altă parte ea demonstrează necesitatea de-a depărta ori ce privilegii, de-a forma o „libertate sufletească“ deplină și pentru fiecare individ, căci nici o religie nu-l va mai necăji, nici un Dumnezeu nu-i va nelinişti sufletul său făcut din hidrocarburi și alte amestecuri de corpuri. Prin urmare determinism complet și libertate desăvîrșită. Amîndouă la un loc. Numai firea pătimașă a evreilor a putut să formuleze și să propage o astfel de teorie. *Libertatea marxistă constă în negare. Libertatea e nimicul, neantul.*

„Veți fi liberi de-a nu...“. Aceasta după teoria marxistă. Dar ce spune realitatea? Neputînd forma un suflet social, neputînd da nu crez poporului, comuniștii sunt siliți să mențină „ordinea“ prin mijloace externe, prin cele mai rușinoase metode de constrîngere. Unde se mai află o țară pe glob, în care să nu se permită intrarea călătorilor străini? Doar țările bătute de ciumă sunt nevoite să-și închidă granițele.

Să ne întoarcem însă la fascism. Niciodată în istorie conştiinţa unităţii şi a istoricităţii naţionale nu şi-a găsit o expresie atît de organică, atît de viguroasă ca în fascism. *Fascismul postulează marea libertate a naţiunii.* Libertatea comunităţii naţionale, afirmativă, creiatoare deschide individului drumul aspiraţiilor sale, calea desvoltării calităţilor specifice fiecăruia. *Individul este liber întrucît naţiunea e liberă, individul se realizează în măsura realizării propriei naţiuni.* Libertatea credinţei naţionale a indivizilor se confundă cu libertatea de viaţă a naţiunii înseşi.

De aceea pentru fascism opoziţia individ — societate nu există. Intre individ şi societate este o contopire. O stare sufletească de unire, de comuniune învălue deopotrivă individul şi societatea.

Aceasta este atitudinea curentului nou în faţa problemei libertăţilor democratice. Soluţia democraţiei este astăzi cu totul insuficientă faţă de cursul vieţii popoarelor. Dar nu numai teoria şi practica democratică este complet perimată. Ar fi necesar un studiu detaliat pentru a demonstra cît de învechit este tot ceea ce se numeşte spirit democratic în faţa progreselor ştiinţei actuale. Regimul democratic nu mai corespunde cu ultimele rezultate ale biologiei, ale psihologiei individuale şi colective, ale filosofiei şi nici cu cercetările recente ale ştiinţelor cu teren de aplicare socială. Se poate, în schimb, arăta cu date că ţări ca Italia actuală şi Germania au făcut progrese enorme în domeniul ştiinţelor exacte, tehnice, în domeniul economiei politice, al demografiei, al statisticei, al eugeniei. al raseologiei, al selecţiunii profesionale şi în domeniul biologiei aplicate (medicină socială şi educaţie fizică). Organizarea institutelor de diferite cercetări şi experimente este în plină ascensiune. Constitue un sacrilegiu faptul de-a vorbi de „obscurantism“, de medievalism la adresa acestor ţări. Şi cu toate aceste, pe alocuri, mai dăinue un fel de regim democratic printr'o ciudată recrudescenţă a oamenilor încovăiaţi de neputinţă sau de îmbătrînire prea timpurie.

LEON ŢOPA

In Italia

Viziune dantescă: Iadul

Simţindu-se bolnav, A. Vellimachi, autorul manuscrisului descoperit de mine la Veneţia [1]*, hotăreşte să plece din Neapole la Florenţa. Căldurile mari, oboseala, emoţiile prin cari trecuse cu prilejul vizitării insulei Capri şi a oraşului Pompei, îl aruncaseră într'o stare de surescitare nervoasă. Avea noaptea visuri atît de clare încît i se părea că le trăeşte, iar ziua credea că ceea ce vede este un vis. Aşa, în mintea sa începu să se şteargă hotarul între vis şi realitate. O stare sufletească lămurit îngrijorătoare de care, la început cel puţin, îşi dădea seama şi care cerea grabnice măsuri de îndreptare. Dar să lăsăm să vorbească manuscrisul.*

[1] Vezi *Insemnări Sociologice*, n-rul 4: *In Italia.*

Mi-am făcut bagajele, am plătit hotelul şi am plecat la gară pentru a lua un tren direct spre Florenţa. Pe această linie, şi pe multe altele, trenurile circulă cu electricitate. Geamurile pot sta deschise şi la trecerea prin tuneluri. E o binefacere, mai ales în timpul marilor călduri. Stam la fereastră şi curentul de aer stîrnit de mişcarea trenului îmi răcorea tîmplele şi mă înviora. Mă gîndeam ce bine ar fi ca şi trenurile noastre să fie electrificate. Dar n'avem capitaluri, n'avem braţe de muncă, n'avem căderi de apă! Da, asta e: n'avem apă. La Cernăuţi, de pildă, primăria sapă mereu fîntîni şi totuş oraşul n'are apă de-ajuns. Primarul a descoperit pricina. „Dacă locuitorii, — aşa spunea el unui reprezentant al presei „mondiale" din Cernăuţi, — n'ar consuma apă, ar fi apă suficientă". Totaşa e şi cu pavajul. Primăria îşi dă toată silinţa să paveze străzile, luînd pietrele dintr'o stradă şi mutîndu-le în altă stradă. Dar tot nu ajung pietre. Asta din cauza că străzile sînt prea lungi pentru cantitatea de piatră de care dispune primăria. E povestea cu croitorul care, furînd din postavul ce i se dăduse şi haina ieşind prea scurtă, răspunse că nu haina e scurtă, ci trupul clientului e prea lung pentru haină. Deci, ce-i de vină primăria, dacă străzile oraşului s'au lungit peste măsură! In Italia şoselele cari taie ţara în lung şi lat sînt asfaltate, necum străzile oraşelor. De aceea în Italia e lipsă de praf, chiar mare lipsă. Se vede că e ţară săracă. La noi avem praf pretutindeni. Cînd trece un automobil se ridică în urma sa un nour de praf şi dacă trec mai multe maşini după olaltă praful întunecă soarele şi pietonii se pot plimba în umbră. N'avem deci nevoie să plantăm arbori de-alungul şoselelor. Nici pentru umbră, nici pentru fructe. Căci în scurtă vreme locuitorii ţării noastre, tot înghiţind praful ridicat în belşug de maşini, vor muri de tuberculoză şi nu vor avea nevoie de fructe. Iar cei ce locuesc mai la depărtare de şoselele pe cari circulă automobile au toate înlesnirile să moară de foame sau de pelagră.

Ţara noastră e bogată. Avem automobile numeroase şi totdeauna de tipul cel mai nou şi păpuşoiu necopt şi mucegăit în abundenţă. In Italia, fascismul e de vină că nu e nici praf nici pelagră nici prea mulţi Jidani. Dacă i-ar avea pe Jidanii noştri, ar avea de toate: şi praf şi foamete şi pelagră. Ar fi o ţară bogată.

Aceste gînduri îmi treceau prin minte privind pe fereastră la pămîntul ars de soare, la dealurile stîncoase, lipsite de îmbrăcămintea verde a pădurilor noastre. Mult trebue să muncească aci oamenii ca să-şi cîştige traiul. Şi muncesc. Iar pămîntul, răscolit de veacuri, răsplăteşte munca. Soarele şi apa vin în ajutorul muncii braţelor, întinerind mereu pămîntul şi dîndu-i puteri noui pentru a hrăni pe vrednicii urmaşi ai celor ce au cucerit şi organizat lumea.

Trenul îndepărtîndu-se tot mai mult de mare începu să se înfunde între munţii provinciei Toscana, al cărei centru e Florenţa. Toscana e mai verde, mai împădurită. Ceaţă deasă plutea peste păduri şi la orizont nouri de ploaie stăteau la îndoială să plece sau să se mai întoarcă pentru a mai uda odată grădinile şi viile. Şi

s'au întors. O ploaie repede și caldă întimpină trenul care se apropia de Florența. Găsii orașul răcorit și primenit, dar strălucind iarăș în bătaia soarelui ce se închina spre Apus. Trăsei la o pensiune pe Lungarno, nu departe de Ponte Vecchio.

Ferestrele camerei mele dădeau în frumoasa stradă ce însoțește cursul rîului Arno. Treceau automobile fișiind pe asfaltul neted și lucitor, udat proaspăt de ploaie. Bicicliști treceau rînduri, rînduri. Bărbați, femei, copii, muncitori și burghezi, toți pedalau grăbind se vede spre casă. Soarele își trimitea ultimele raze de rămas bun, înainte de a-i lăsa nopții stăpînire scurtă asupra orașului dornic de odihnă.

Mă așezai la fereastă, așteptind și eu sosirea blindei surori a morții, care și ea ca și moartea alină durerile și suferințele, dar îi îngădue speranței să se așeze lingă patul nostru, amăgindu-ne cu visuri și iluzii.

Intunerecul începu să învălue tot mai mult casele de dincolo de Arno. Strada se goli de trecători, iar murmurul apei se deslușea tot mai bine, monoton ca un cîntec de leagăn. Aerul ce pătrundea în odae era umed și moleșitor. Visam sau eram treaz? Vedeam bine și deslușit, cum un bărbat se opri în stradă chiar în fața ferestrei mele, făcîndu-mi semne să vin la el. Mă ridicăi și ieșii în stradă. Bărbatul mă aștepta la intrare. Privindu-l in față, îl recunoscui, căci îi văzusem de atîtea ori portretul: era *Dante*.

„Ebbe mezzana statura, curvo sul declinare degli anni: grave e mite l'andare, il vestito decente: mesto sempre, ma non senza amorevolezza il sorriso. Naso aquilino, grandi occhi, viso lungo, mento rilevato, il labbro di sopra sporgente, forte ossatura; colorito bruno, barba e capelli spessi, neri e crespi" (N. Tommasèo, Vita di Dante).

„Te-am așteptat, începu El, aci la Florența pe tine care înainte de plecarea în Italia ai citit *La Divina Commedia*. Drept răsplată îți voiu descoperi multe taine spre folosul tău și al celor ce le vor auzi din gura ta. Urmează-mă și pe drum îți voiu lămuri gîndul meu pină ce vom ajunge la locul groazei și al eternelor suferințe".

Il urmai, iar El continuă: „Pe vremea cînd scriam Divina Comedie, în țara ta abia incepea să se închege viața politică. Dar nu trecură nici două secole și văzui, de acolo de sus unde mila lui Dumnezeu îmi îngădui să mă așez între cei fericiți alături de prea frumoasa și evlavioasa Beatrice, cum Neamul romînesc se înălță tot mai sus și deveni scut al Crucii lui Hristos împotriva păginilor. Mircea, Ștefan, Mihai și sute și mii de eroi s'au urcat în slavă primind dreaptă răsplată în ceruri pentru credința și jertfa lor. Marele războiu v'a împlinit visul cel mare: al unui Stat puternic și bogat. Opt sute de mii de suflete de eroi s'au înălțat la cer și premăresc bunătatea lui Dumnezeu care i-a învrednicit să moară pentru credință, pentru dragostea ce o purtau neamului lor. Și cînd iarăș s'au lăsat nori negri peste Țara ta și dușmani ai Crucii au început să amenințe lumea credincioșilor cu prăpădul, din mijlocul vostru s'au ridicat eroi întru apărarea Bisericii lui Hristos. Inchisori și gloanțe

au primit din partea duşmanilor, iar departe în Spania au căzut cei doi eroi legionari *Ionel Moța* şi *Vasile Marin* ale căror suflete petrec azi şi vor petrece de-apururea în mijlocul celor fericiți întru Domnul.

Dar primejdia încă nu s'a depărtat de țara ta. O pîndesc încă duşmani turbați, înăuntrul şi în afara hotarelor ei. Iadul e plin de cei ce v'au schingiuit şi martirizat țara şi se va mai umplea de cei ce uneltesc împotriva credinciosului popor romînesc. Pe aceştia vreu să ți-i arăt, pe cei trecuți la vecinicie cum se chinuesc şi ard în focul nestins, iar pe cei ce vor veni îi vei vedea în imagine în ce fel vor fi pedepsiți, dacă nu se vor pocăi".

In timp ce vorbea, înaintaserăm pe-un drum necunoscut şi intraserăm într'o pădure deasă în care se deschidea o cărare îngustă. Tot mergînd aşa, El înainte, iar eu cu sufletul plin de teamă în urma lui, ajunserăm într'un luminiş. Şi văzui, cum se deschise înaintea noastră pămîntul şi o făptură de om ni se înfățişă ieşind din măruntaele pămîntului. Cum eu înspăimîntat făcui un pas înapoi, El îmi zise: „Nu-ți fie frică. A fost pe vremuri greu de străbătut în Infern. Hercules, Ulysses, Eneas şi, în sfîrşit, eu, am vizitat Infernul cînd încă nu existau înlesnirile tehnicei moderne. Azi ne putem coborî cu ascensor electric şi bătrînul Charon a învățat să-l servească. Vei vedea multe prefaceri în organizarea Infernului, care a trebuit adaptat nouilor condițiuni şi nouilor păcate ale oamenilor".

Am intrat în ascensor şi am început să coborîm. In timp ce coboram, El îmi explica: „Noul Infern a fost construit după planul unui inginer american.

Planul a fost examinat de o comisiune şi a fost aprobat apoi de Scaraoțchi. Intregul infern reprezintă un imens blockhouse avînd deocamdată 91 de etaje, numărate de sus în jos. Fiecare etaj are atîtea apartamente cîte națiuni sînt pe lume, iar păcătoşii fiecărei nații sînt repartizați apoi pe etaje după greutatea păcatelor lor. Etajul al 46-lea e rezervat în întregime pentru locuința lui Scaraoțchi şi pentru birourile necesare. Pretutindeni sînt instalate telefoane, ascensoare, şi alte maşini pe care le vei vedea în funcțiune.

Coboram mereu şi ne afundam tot mai mult în pămînt.

Cam o jumătate de oră după intrarea noastră în ascensor, ne oprirăm şi uşa se deschise. Păşirăm într'o sală mare, unde aşteptau o mulțime de *umbre*.

Una după alta intrau printr'o uşă de-asupra căreia se putea citi o inscripție pe o tablă de marmoră: *Institut psihotehnic*.

„Aici se face examinarea şi repartizarea păcătoşilor pe etaje şi după naționalități. Nu se mai face judecată ca pe vremuri. Minos, Eacus şi Rhadamante au ieşit la pensie şi au fost înlocuiți prin profesori de psihologie experimentală. Dar să intrăm!" Portarul ne opri, dar Dante îi făcu un semn şi el se închină şi ne lăsă să trecem. Camera spațioasă ce ne primi era plină de instrumente şi vre-o zece tineri, se vede că asistenți, îi supuneau pe noii locuitori ai

iadului la fel de fel de proceduri, trecîndu-i unul altuia și fiecare însemnînd pe o fișă rezultatul cercetării. După ce ultimul asistent își punea însemnarea, *subiectul* trecea cu fișa la masa unui domn mai bătrîn, profesor după toată înfățișarea sa, care semna fișa și umplea rubrica destinației: etajul și secția națională. Se lucra destul de repede în acest institut. „Totuș, observai eu, mi se pare că metodele și instrumentele nu corespund ultimelor descoperiri. La Cernăuți avem un institut în care se lucrează cu mult mai repede și cu aparate cu mult mai perfecte".

„Intr'adevăr, răspunse profesorul, faima institutului cernăuțean a pătruns și pînă la noi. Vom trimite în curînd vre-o doi tineri diavoli ca să studieze nouile metode". „Bine", zic eu. „Dar să dați seama ca acești tineri să fie democrați, liberali sau țărăniști, căci dealminteri nu-i admite". „Noi dracii sîntem toți democrați", răspunse profesorul. Mă întorsei mirat spre divinul Dante: „Cum? aceștia sînt draci?" „Da, zise el, dracii moderni au devenit birocrați, după tipul celor din democrațiile voastre. Au studii de specialitate și puțini sînt cari n'au trecut cel puțin bacalaureatul. Dar să plecăm spre locurile unde păcătoșii își primesc pedeapsa". Ieșirăm din institutul psihotehnic pe ușa prin care treceau și umbrele după examen. Dădurăm într'un fel de gară imensă. Trenuri așteptau gata de plecare rînduite pe liniile ce se întindeau una lîngă alta cît vedeai cu ochii. Tablițe arătau destinația și ora plecării. In fața noastră, deci pe linia cea mai apropiată de intrarea în gară era trenul pentru U. R. S. S. Alături era trenul pentru Spania. Aci era mare îmbulzeală. Toți se grăbeau să apuce un loc și vociferau. Draci cu bîte de cauciuc loveau în mulțime pentru a restabili ordinea. „Aceștia sînt bolșevicii spanioli, cari sosesc în fiecare zi cu miile", îmi explică Dante; „sînt sălbateci și gălăgioși peste măsură, dar se vor liniști cînd vor ajunge acolo unde îi așteaptă dreapta răsplată pentru faptele lor".

Merserăm spre răsărit și ajunserăm la trenul pentru Romînia subpămînteană. Trenul era aproape gol, numai cîțiva călători se instalaseră comod și citeau ziare: „Adevărul" și „Dimineața". „Sînt răufăcători de rînd", zise Dante. „Tălhari, defraudanți, șantajiști, pornografi, agenți electorali democrați". „Dar nu văd niciun jidan între ei". Iar El răspunse: „Jidanii au un tren special și cu o destinație a parte. E o istorie cam lungă aceasta, dar pînă vom pleca și pînă vom ajunge, îți voiu povesti cum au ajuns jidanii să-și aibă locul lor deosebit aci în iad.

Pe vremea mea păcătoșii mergeau spre locul lor de vecinică osîndă toți la un loc fără deosebire de naționalitate. Așa a rămas multă vreme. In secolul trecut însă a fost proclamat și aici principiul naționalităților și s'au creiat iaduri naționale. Jidanii susțineau însă că ei sînt Francezi, Italieni, Germani, Englezi, Americani, Romîni etc., și intrau în iadurile națiunilor respective. Dar iată ce s'a întîmplat. Ei începură să mituiască dracii; pe cînd bieții creștini erau chinuiți, opăriți, sfîrtecați cu căngile, arși cu fier roșu etc., jidanii ședeau la umbră și jucau bridge. Ba, mai mult. Cu ajutorul organizației lor internaționale care puse în joc cunoscutele mijloace

iudaice: corupţia, desfrîul etc. ei reuşiră să dobindească dela guvernul infernal înlesniri şi privilegii în aşa fel încît începură să dicteze în diferitele secţii naţionale. Diavolii cari se opuneau dictaturii lor erau pîrîţi şi calomniaţi şi chiar scoşi din slujbe, pe cari le ocupau apoi jidanii; subt influenţa jidovească se înăspriră caznele şi începură şi o serie de revolte. In sfîrşit iadul întreg intrase într'o stare de anarhie şi barbarie. Atunci se răsculară dracii şi năvălind într'o noapte în reşedinţa Şefului lor, l-au constrîns să elimine pe jidani din iadurile naţionale şi să creeze un iad curat jidovesc. Guvernul Intunecimii Sale a studiat problema temeinic şi noul iad luă fiinţă. Jidanii au fost adunaţi din toate părţile şi li s'a hotărit un loc a parte în etajul cel mai de jos, în apropiere de buricul pămîntului şi de focul cel groaznic. Şi li s'a dat cea mai straşnică pedeapsă: au fost lăsaţi să se guverneze singuri în statul lor naţional. Ruşii le-au dat tunuri, tancuri, avioane, bombe, săbii, cuţite, revolvere, mitraliere ca să se apere de „fascişti" şi să-şi poată organiza un stat „democratic". Guvernul infernal, prevăzînd ce avea să se întîmple, a trimis cîteva divizii de diavoli să păzească frontierele statului iudaic, ca nu cumva să fugă vreun jidan în alt iad.

Chiar îndată după proclamarea noului stat şi instituirea unui guvern provizoriu care avea să facă alegerile pentru constituantă, începură lupte crîncene între sionişti, asimilanţi, marxişti, anarhişti şi fel de fel de secte jidoveşti nou născute. Au răsturnat guvernul provizoriu şi au început să se măcelărească întreolaltă. Chiar diavolii se îngrozesc de cele ce se petrec în iadul jidovesc. Acuma în urmă au venit din Rusia trotzkiştii executaţi de Stalin. Aceştia încearcă să organiseze partidul trotzkist şi să pregătească atmostera pentru vremea cînd va veni Trotzki pe care vreau să-l proclame dictator cu puteri nelimitate. E lesne de prevăzut că, venind Trotzki, revoluţia va fi proclamată permanentă şi măcelul va fi „sistematizat".

„Minunată deslegare a problemei jidoveşti", zisei eu. „Ar trebui aplicată această măsură şi pe pămînt".

„Nu se poate", răspunse divinul poet, „se opune Anglia. Dar nu va trece multă vreme şi Jidanii vor dispărea de pe faţa pămîntului şi se vor aduna toţi în Statul lor subpămîntean, unde se vor sfişia unii pe alţii în vecii vecilor ca pedeapsă pentru fărădelegile lor".

Trenul pornise de mult. Dar nu se auzea nici huruitul roţilor nici nu se simţeau izbiturile la trecerea lor de pe o şină pe alta. Eram doar în lumea umbrelor, a formelor imateriale. Nici n'aveam obişnuitele noţiuni ale timpului şi spaţiului. O semiobscuritate învăluia totul şi prin fereastă nu se vedeau decît linii nedesluşite de dealuri îndepărtate şi umbre întunecate de păduri fantastice. Vaete surde şi trosnete par'că veneau din depărtări şi adîncimi. In sfîrşit trenul se opri şi coborîrăm. Ne îndreptarăm, împreună cu celelalte umbre, spre dreapta unde zărirăm o poartă mare, deasupra căreia putui citi cunoscuta inscripţie (în traducerea d-lui Al. Marcu):

Prin mine se trece'n cetatea durerii,
Prin mine se trece'n durerea de veci,
Prin mine se trece la cei ce pierzării
sortiţi sînt cu toţi.
Dreptatea 'ndeamnă pe'nnalt ziditoru-mi,
Puterea divină, ea m'a făcut,
Cu 'nţelepciunea mai mare ca toate
şi cu iubirea ce fost-a întîi.
Nimic înnainte de mine n'a fost,
Afară de cele ce moarte nu au, ci eu
dăinu-voiu în vecii de veci.
Vă luaţi deci nădejdea, voi toţi
ce întraţi.

Condus de divinul poet, care făcînd semnul cunoscut. era lăsat de păzitori să treacă pretutindeni, întrarăm într'un coridor lung, al cărui sfîrşit se pierdea în întunerec. La dreapta şi la stinga erau uşi de fer, a căror depărtare de olaltă arăta că închideau încăperi vaste. Fiecare uşă avea sus la înălţimea ochilor au oblonaş rotund, închis cu un zăvor. Se auzeau voci plîngătoare, cîteodată cîte un ţipet. Trecînd pe lîngă o uşă fui oprit în loc de un urlet îngrozitor, care se prefăcu apoi în geamăte şi se stinse într'un horăit, ca şi cum ar fi adormit mii de oameni cu urîta obişnuinţă de a dormi pe spate cu gura deschisă; şi apoi iarăş urletul nespus de groaznic.

„Sîntem la primul etaj", îmi explică Dante. „Aici sînt cei ce sînt condamnaţi la pedepse mai uşoare. Impărţiţi pe categorii, după profesiunile ce le-au avut în viaţă: meseriaşi, comercianţi etc. In sala aceasta din care străbate urletul sînt intelectuali. Lor li se citeşte acuma în fiecare zi din scoarţă în scoarţă „Sociologia militans". Dar n'au voie să adoarmă. Cînd totuş, cu necesitate, adorm, echipa de draci cari îi chinuesc, îi trezesc cu harapnice. Se trezesc urlînd, ascultă o clipă şi iarăş adorm. Se 'nţelege că sînt şi alte cărţi la dispoziţia lectorilor, o bibliotecă întreagă. Dar nicio carte n'a avut pînă acuma efectul „Sociologiei militante". Dar să nu zăbovim prea mult în etajele de sus, unde nu e nimic neobişnuit de văzut. Chiar dracii cari funcţionează aci sînt din cei mai blînzi şi neexperimentaţi. Să coborim în jos, la etajele de subt reşedinţa Tartorului. Acolo sînt răufăcătorii cei mari şi pedepsele cele grozave. In drum ne vom opri la ministrul de interne, căci fără autorizaţia lui specială nu putem vizita locurile de jos. Şi apoi vom cere audienţă şi la Intunecimea sa, ca să poţi povesti la ai tăi cum arată".

La mijlocul coridorului ne urcarăm iarăş într'un ascensor şi ne lăsarăm în jos, la etajul 46. Oprindu-ne ieşirăm într'o sală mare, rotundă, din care duceau coridoare şi uşi în toate părţile. Furăm conduşi în biroul ministrului de interne. Un drac simpatic, foarte politicos, dar cu privire cam piezişă şi vicleană. Aflînd că vrem să intrăm la şeful suprem şi apoi să vizităm apartamentele de jos, ne dădu încuviinţarea şi ne conduse al insuş la Intunecimea Sa.

Marele Diavol şedea într'un jilţ comod. Avea înfăţişarea unui

bancher jidan. Purta jachetă, cravată roşie de mătasă cu un briliant mare, pantaloni vărgaţi, pantofi de lac, lanţ de aur peste burtă. Nu părea nici prea încîntat, dar nici supărat de vizita noastră.

„Imi face plăcere că aţi venit", începu el. „Puteţi vizita toate etajele şi apartamentele şi, — adresîndu-se mie —, sper că veţi scrie cu obiectivitate despre cele ce-aţi văzut. Mărturisesc că organizaţia încă nu e perfectă. Nu se poate măsura cu cele realizate la Bucureşti şi la Paris de Marele d-voastre sociolog. Sper însă că după ce-şi va termina activitatea sa pămîntească va veni aici cu echipele sale şi va organiza iadul după toate metodele monografiei sociologice. Aici va avea un teren vast de activitate şi timp suficient: o vecie. Şi fonduri am adunat pentru această activitate şi în fiecare zi se pune în buget o sumă importantă. Ia'n să întrebăm la telefon la cît se urcă pînă acuma fondul monografiilor. Alo! Ministerul de Finanţe: ce sumă avem pînă acuma la capitolul monografii? Cît? 76 miliarde dolari? Da? Bine. Vedeţi, domnilor, că socotind încă cu 30 de ani cel puţin cît mai are de lucrat pe pămînt marele savant pentru a termina cu monografiile, fondul se va urca la cîteva sute de miliarde de dolari".

„Nu e aşa de mult", replicai eu. „Tiparul *Arhivei*, al *Sociologiei romîneşti*, al operelor ce vor trebui editate în *Biblioteca de Sociologie, Etică şi Politică*, apoi conferinţele, recepţiile, călătoriile, bibliografiile etc. etc. etc. costă mulţi bani".

„Vom da din alte fonduri, dacă va fi nevoie. Vom scădea salariile funcţionarilor şi pensiile, vom reduce cheltuelile la material, pentru căngi, pucioasă, smoală etc. Ministrul afacerilor externe, cel al afacerilor interne şi cei ai tuturor afacerilor, vor face economii şi astfel vom reuşi să adunăm fondurile necesare".

„Aşa da", zisei eu. „Vă mulţumesc în numele sociologiei romîneşti pentru marele interes ce purtaţi acestei ştiinţe".

Ne retraserăm şi pornirăm în vizitarea iadului de jos. Ar fi prea mult să descriu toate ce-am văzut. Am văzut criminali, ucigaşi, dezertori, trădători de ţară. Mai mult ne-am oprit la o sală mare, destinată chinurilor tuturor străinilor cari ne-au supt şi martirizat Ţara. Cu aceştia s'a făcut abatere dela principiul naţionalităţilor. Au fost adunaţi aci: Tatari, Turci, Greci, Bulgari, Unguri, cari, în cursul veacurilor ne-au chinuit şi ne-au apăsat. Aceştia toţi ard şi se prăjesc în focul cel nestins al Iadului şi draci, din cei mai cruzi, îi înţeapă şi-i pişcă după toate metodele diavoleşti.

Am fost bucuros cînd am ajuns într'o aripă mai liniştită a etajului ultim, cel sub care era aşezat Statul jidovesc. Aci erau săli mari şi largi şi draci forfoteau în toate părţile, ducînd schelărie şi fel de fel de aparate.

„Ce e aici?", întrebai eu. Şi El răspunse: „Aici se fac pregătiri pentru primirea celor ce azi uneltesc împreună cu jidanii la pieirea Ţării romîneşti. Sînt democraţii voştri: ţărănişti, liberali şi ceilalţi împărţiţi în diferitele partide. Dar cea mai largă încăpere e rezervată ţărăniştilor. Aici precum vezi se fac cele mai mari şi sistematice adaptări. Astăzi e repetiţie generală şi vom asista la ea. S'au

angajat dintre diavoli cei mai buni actori şi reprezentarea se va filma. Vom vedea cum se vor petrece lucrurile cînd democraţii voştri se vor coborî în Infern, după ce-şi vor fi săvîrşit toate fărădelegile".

Intrarăm şi ne aleserăm un loc bun de unde aveam privire asupra întregii săli. Un gong răsună anunţind începutul reprezentării. O lumină orbitoare se revărsă din toate unghiurile sălii, o uşă se deschise în faţa noastră şi intră ceata diavolilor travestiţi în ţărănişti. Năvăliră cu toţii în sală, urlînd şi ţinînd un braţ în sus cu pumnul strîns amenințător. In fruntea lor, cu cămaşa fluturînd în vînt, păşea vătaful lor îmbărbătindu-i.

„Ed egli avea del cul fatto trombetta" (Dante, Infernul, XXI, 47). „De cînd sînt eu, văzut-am călăreţi pornind în stoluri, şi încăerîndu-se în luptă, şi puşi în rînd pentru paradă, iar uneori fugind, cînd se simţeau împresuraţi; şi, prin ţinuturile voastre, o *Moldoveni*, văzut-am eu şi călăreţi trimeşi stafetă, ori alţii năpustiţi să-i prade pe duşmani, ori cum se încaeră călări mai multe stoluri, ori cum, descălecînd, se prinde'n luptă om cu om, acum în sunete de trîmbiţi, acum în sunete de clopot, cu tobe şi cu semne prin cetăţi şi altele de prin străinătăţi, ori de-ale noastre; dar decînd sînt n'am mai văzut, să plece'n luptă călăreţi, în sunete de-atare surlă, nici pedestraşi..." (Dante, Infernul, XXII, 1—5). Şi îndată după şef veneau subşefii regionali şi foşti miniştri. Şi între ei beţivi cu nasul roşu şi ochi holbaţi de broască şi dezertori, zarafi şi alţi marxişti turbaţi.

Şi cînd defilau aşa în jurul sălii ţipînd şi fluturînd steaguri cu ciocan şi secere, se auzi deodată un urlet venind parcă din fund de codru. Şi atunci ceata nebună se opri, înmărmurită. Şi se deschiseră uşi din toate părţile şi înăuntru zbughiră draci cu miile, cu furci şi căngi, cu suliţi şi topoare, cu drugi de fier cu vîrful înroşit la foc. Se năpustiră asupra turmei tremurînde. Un vaet prelung se ridică; izbindu-se de ziduri undele sonore se întoarseră, se întîlniră şi se ridicară în sus spre boltă care răsună ca bubuit de trăsnet între munţi stîncoşi. Iar jos se zvîrcoleau marxiştii, împunşi, tăiaţi, arşi pînă la os cu fierul roşu. Dracii ţipau îmbărbătindu-se între ei.

„Partea întîia a reprezentaţiei, defilarea, ai văzut-o la Bucureşti chiar în natură", zise nemuritorul Florentin. „A doua parte se va juca în vecii vecilor, cînd legea firei îi va aduce pe aceşti nebuni în locurile de aici".

„Dar n'am văzut", zisei eu, „între marxişti pe unul dela Iaşi, ce-a scris o carte groasă, în care laudă isprăvile bolşevicilor din U. R. S. S."

„Pentru acesta s'a rezervat o cameră specială în care-şi va ispăşi păcatele în chinuri mari. Va fi spînzurat de picioare, cu capu în jos. Un drac îi va străpunge limba şi va trage apoi prin ea un fir de sîrmă subţire de argint, iar de cele două capete va lega voluminoasa carte. Cartea trăgînd merea în jos, sîrma îi va spinteca limba. Şi niciodată nu va ajunge la sfîrşit; căci va trece dela punct la punct pe linia secţiunii, şi cum orice linie conţine infinit de multe puncte, chinul va dura în vecii vecilor. Şi ca să simtă şi mai bine

pedeapsa ce prin limbă şi-a atras, un drac va legăna volumul gros, smuncind din cînd în cînd în jos povara".

Am trecut apoi în sala de tortură a grecilor fanarioţi, cărora li se turna aur topit pe gît ca să se sature odată, nesăţioşii, de sclipitorul metal ce l-au rîvnit atîta cînd trăiau. Am văzut şi caznele la cari sînt supuşi politicienii liberali, lacomi, mincinoşi, laşi şi cruzi, vicleni peste măsură, lăudăroşi şi făţarnici. Unii erau spînzuraţi de limbă, alţii trebuiau să scoată cu unghiile numele lor din table de marmură pe cari şi le puseseră pe clădiri ridicate din banii celor mulţi şi săraci, alţii iar înghiţeau şerpi şi şopîrle. Mulţi îndurau pedepse aşa cum le descrie Dante în Infern.

Divinul poet mă duse pretutindeni şi multe-aş putea povesti rostind şi nume de-ale celor ce i-am văzut svîrcolindu-se în groaznice dureri.

Dar veni-va altul, după veacuri, în aceste locuri şi va vesti ce chinuri suferă toţi cei ce *azi* păcătuesc şi nu-şi dau seama că orice faptă rea îşi va găsi răsplata.

Ii văd şi îi cunosc pe nume pe cei ce-şi duc viaţa între noi, minţind, furînd, nedreptăţind, trufaşi că au puterea să scape de pedeapsa semenilor lor. Sosi-va însă ziua şi ceasul cînd Judecătorul atotputernic îi va arunca în fundul iadului, în focul nestins. Şi acolo vor rămînea pînă la împlinirea veacurilor.

„O, voi, trufaşi creştini, nenorociţi ca vai de voi, betegi de ochii minţii, voi ce încrederea v'o puneţi toată în paşii ce înnapoi vă fură, de seamă nu băgaţi că viermi sîntem, născuţi ca'n îngerescul flutur să ne schimbăm, ce, gol şi singur îşi ia zborul spre Judecata de Apoi? Pe sus al vostru suflet de ce se umflă'n pene, de vremece o gîză bicisnică sînteţi, asemeni viermelui în care totul e neînchegat?" (Dante, Purgatoriul X, 41—43).

Şi am văzut şi locul de osîndă al celor ce'n viaţă s'au tăvălit în desfrîu, şi al celor ce prin scrisul lor au răspîndit toată josnicia şi toate păcatele. „De acolo auzitu-i-am pe cei care bocesc . . . şi gîfîie din boturi, şi singuri ei se bat cu palma. Lipit cu grunji de mucegai era tot malul [gropii], de răbufneala grea de jos, ce se înbîcseşte lipicioasă şi care amarnic mai lupta cu ochii şi mirosul. In jos în groapă, văzut-am lume cufundată'n scîrnăvie, ce s'ar fi zis prelinsă toată de prin latrinile de pe pămînt" (Dante, Infernul, XVIII, 35—38). Şi toate femeile desfrînate erau adunate acolo, pătimind pedeapsa ce-o ajunse pe Taïs, „acea scîrboasă păcătoasă ce despletită stă colo, se rîcîie de zor cu unghii în murdărie îmbîcsite şi acum se tolăneşte'n groapă, acum se scoală în picioare" (Infernul, XVIII, 44).

Dar mă gîndeam ce cazne noui vor trebui să născocească dracii pentru atîtea femei de azi cînd vor veni în iad spre a-şi ispăşi păcatele. „Şi de-ar putea să ştie, neruşinatele, ce'n pripă le pregăteşte cerul, spre a urla, de pe acuma ar sta cu gurile căscate" (Purgatoriul, XXIII, 36).

„Să ne întoarcem, zise Dante, spre lumină. Cînd vei mai veni la Florenţa, te voiu conduce în locurile unde sînt adunaţi toţi drepţii, unde din ţara ta s'au învrednicit să se înalţe toţi cei ce au urmat în viaţă poruncile dumnezeeşti".

Cînd ajunserăm la suprafaţa pămîntului, zorile dimineţii vesteau urcarea soarelui. Spre răsărit, din locul unde stăteam se deschidea o cărare ce urca pe coasta lină a unui deal, peste a cărui coamă ţişneau primele raze ale soarelui. Divinul poet se uită la mine zîmbind cu bunătate şi privirea lui caldă îmi îmbrăţişă sufletul. Apoi se îndepărtă mergînd pe cărare spre lumina care-i ieşea întru întîmpinare. Privii în urma lui. Cu cît se îndepărta şi cu cît se lumina mai mult, cu atît făptura Lui devenea mai diafană, pînă ce, ajuns pe culmea dealului, deasupra căreia se ridicase acuma discul soarelui, lumina îl străbătu cu totul, făcîndu-l nevăzut.

Încercai să mă mişc din loc pentru a-mi căuta cărarea de întoarcere. Un zgomot surd mă făcu să tresar. Pe subt fereastra mea trecuse un automobil. Am visat? A fost realitate? Dar ce este realitatea? Au nu sînt uneori visurile noastre mai reale decît lumea ce-o cunoaştem cu simţurile „treze" ? Nu descrie oare *Divina Comedie* a lui Dante o lume mai reală, mai adevărată, decum este scurta noastră viaţă pămînteană ce ne face să rătăcim într'una şi să nu găsim decît cu mare greu calea ce duce spre lumina adevărului?

Aşa cred: că numai dincolo de hotarele vieţii e aşezată rînduiala eternă, în care după dreptate ni se va da locul ce-l merităm pentru faptele şi străduinţele noastre.

Aci se sfîrşeşte partea cea mai interesantă a manuscrisului. Urmează, cum vom vedea, descrierea celor văzute la Florenţa şi în alte oraşe pe cari le-a vizitat autorul după însănătoşarea sa.

REVISTA CĂRŢILOR

Bilan du Communisme. Cahiers Economiques et Sociaux publiés sous la direction de *Henry Peyret.* Paris, 1937. 224 pg. 18×27. 18 frcs. Acest volum vrea să dea o expunere *obiectivă* a doctrinei comuniste şi a acţiunii comuniste în Rusia, în afară de Rusia şi, mai ales, în Franţa. *In prima parte,* introductivă, directorul colecţiei, rezumă cu claritate admirabilă ideologia comunistă, arătînd filiaţiunea ei directă din teoria marxistă. Autori ruşi (*Vichniac, Berline, Rousselet*) tratează, *în partea a doua*, despre începuturile şi evoluţia comunismului în Rusia, iar *partea a treia* ne dă o privire asupra acţiunii Internaţionalei a treia în toate părţile lumii. *Partea a patra* e rezervată în întregime comunismului în Franţa (*Henry Robin*, Inceputurile şi evoluţia partidului; *Raymond Millet*, Partidul comunist francez în Frontul popular; *Pierre Dominique,* Comunismul, primejdie de moarte).

„Astăzi, scrie d-l *H. Peyret* în introducere, Marxism, Socialism ştiinţific, Comunism sînt practic cuvinte sinonime: toate trei înseamnă una şi aceeaş religie pe care o servesc cu ardoare şi cu excluderea oricărei alteia, revoluţionarii secolului al XX-lea. S'a scris mult asupra filosofiei marxiste. Nu e vorba aci să inovăm; ci noi vrem să rezumăm esenţialul teoriilor lui Marx şi ale urmaşilor lui, să încercăm a arăta în ce acest comunism se deosebeşte de alte teorii comuniste, în ce mai ales se apropie de ele pentru a se identifica cu ele, şi în sfîrşit să desprindem din aceste cîteva reflexii concluzia ce pare a se impune oricărui spirit neprevenit, dar convins de necesitatea de a apăra patrimoniul material, şi spiritual al ţării sale".

Concluzia la care ajunge, în capitolul ultim, d-l *Pierre Dominique*, arătînd că, aşa cum reiesă din desfăşurarea evenimentelor, comunismul este o primejdie de moarte, se întemeiază într'adevăr pe constatări obiective şi de-aceea convingătoare. Autorii nu numai că au studiat problema din cărţi adunînd material informativ, ci ei *au trăit evenimentele*, au văzut efectele dezastruoase ale comunismului practic. „Dacă asupra regimului actual din Rusia, şi asupra ramificaţiilor sale în străinătate, autorii au judecat fără cruţare, ei au făcut-o fără intenţie de polemică, singura lor grijă fiind de a aduce după o matură reflexiune o adeziune intimă la ceea ce li se pare a fi adevăr". Nu avem deci în faţa noastră o carte de propagandă anticomunistă, ci, mai mult, o distrugere şi condamnare definitivă a comunismului prin greutatea faptelor expuse. Sentinţa asupra comunismului, d-l *Dominique* o formulează astfel:

„Comunismul actual, născut din speculaţiunile lui Marx, reluat de Lenine care îi asigură puterea asupra unei ţări imense, slăbită prin fer şi foame, transformată într'o autocraţie bogată în lupte de palat, emite pueţi din care unul pare a prospera mai ales în Franţa, unde îşi maschează aspectul său originar... Dictatura comunistă este mai de urît decît oricare alta deoarece ea implică prin esenţă ura şi lupta între fiii aceleiaşi naţiuni, din care se formează rigide clase duşmane. Din acest punct de vedere ea se deosebeşte adîuc de celelalte mari dictaturi (Germania, Italia), cărora ea li se opune cu atît mai mare înverşunare. Aceste din urmă, oricare ar fi părerea ce-am avea despre activitatea lor, şi ea este adeseori cu drept cuvînt severă în Franţa, constituesc la origine încordarea de apărare a unei ţări istovite, a unui tineret amărît, în senzul refacerii şi al tradiţiei naţionale. E deificat, cel puţin e urmat, Şeful (Ducele, Fuehrer-ul) care opreşte ţara la marginea prăpastiei şi pretinde a urca iarăş panta. Această refacere nu merge totdeauna fără accese de naţionalism exagerat, primejdioase pentru pace, poate că necesare pentru a ţinea partizanii în mişcare. Dar dictatura astfel instaurată nu pretinde a distruge structura însăş a naţiunii, cum o face comunismul cu ideologia de clasă. Totaşa, dacă ea practică o politică exterioară întemeiată înainte de toate pe forţă, alianţe şi prestigiu, ea n'are tendinţe proselitice în felul comunismului care, cu strigăte de „Sovietele pretutindeni", visează a instaura în lumea întreagă dictatura proletariatului, fără a ţinea seama de gradul de civilizaţie, de condiţiu-

nile de viaţă, „făcînd din trecut *tabula rasa*", ca şi de atîtea alte valori de cari sîntem, pentru totdeauna, pătrunşi" (pg. 211). Inaintarea comunismului în Franţa, autorul o explică prin lipsa de doctrine noui, corespunzătoare condiţiunilor actuale, cari s'ar putea opune comunismului. Vechile partide politice nu mai pot crea nimic, sînt obosite, „şi-au pierdut dinamismul". Ele şi-l vor regăsi elaborînd doctrine noui şi trecînd la opere constructive. Ar trebui însă create, în Franţa, condiţiuni pentru elaborarea de noui doctrine. „Să fie înmulţite împrejurările favorabile şi individul, în cadrul său natural: naţiunea, va regăsi primatul său ameninţat prin doctrina comunistă, generatoare de dictaturi, şi care, prin chiar natura sa, nu admite decît clase duşmane pe un pămînt cu granițe şterse" (pg. 212).

Un mare defect are această carte: Atît în expunerea faptelor, cît şi în concluzie nu se aminteşte de rolul ce l-au avut jidanii în revoluţia rusească şi pe care l-au avut şi-l au în răspîndirea şi organizarea revoluţiei comuniste pretutindeni şi, mai ales, în Franţa. Temîndu-se de „dictatura" naţională şi copleşiţi de jidani cari au invadat în Franţa în pătura intelectualilor, Francezii nu pot ajunge la deslegarea problemei, nici în teorie nici în practică. Dar fără „antisemitism" teoretic şi, mai ales, practic, nicăiri nu se poate ajunge la înfrîngerea comunismului, deoarece jidanii, organizaţi în cete fanatizate de idealul *lor* naţional, au devenit agenţii revoluţiei comuniste pentru instaurarea dictaturii lor cu ajutorul masselor proletare aţîţate de ei împotriva elitelor sociale creştine.

REVISTA REVISTELOR

Iconar. An, II. 12, 1937. Red. şi Adm. Cernăuţi, Piaţa Unirii 3. Apare lunar. Abon. anual 60 lei. — Cu acest număr revista îşi încheie al doilea an de existenţă, de activitate viguroasă, de înfăptuiri ce vor rămînea înscrise în cartea neamului romînesc. N-rul de faţă aduce un articol de admirabilă claritate al d-lui *Mihail Polihroniade*, Tineretul şi politica externă, precum şi articole bine scrise de *Gh. Antonovici* (Suntem în plin război), *Barbu Sluşanschi* (Reportaj german), *George Macrim* (Definirea poziţiilor) Două pagini de poezii, Cronici variate şi interesante.

Curierul. Red. şi Adm. Sibiu, str. Cîmpului 1. Abon. anual 60 lei Numărul 5 lei. An. I Nr. 7 (15 Iulie 1937). Acest număr e închinat în întregime amintirii celor doi legionari eroi căzuţi în Spania, *Ionel Moţa* şi *Vasile Marin*, cu prilejul împlinirii a 6 luni dela moartea lor. Cuprinde: *P. S. S. Vasile*, Fericiţi viteji ai lui Cristos; *Dr. A. Bidian*, Contribuţii pentru o carte despre Ionel Moţa; *Idea A. Camozzi*, Romînia care renaşte. O pagină eroică în numele lui Crist şi al Patriei (trad. de Pimen Constantinescu); *Gh. Micu*, Amintiri despre Ionel Moţa; *Arturo de Vita*, Privind portretele lui Moţa şi Marin (trad. de Pimen Constantinescu); *Axente Creangă*, Ionel Moţa şi Sibiul. La Insemnări: Prezent! Lumea

interesului şi sensul jertfei (Vasile Pascu); Intre „Libertatea“ Părintelui Moţa şi „Libertatea lui Ionel Moţa (Ax. C.); Ionel Moţa şi complotul studenţesc din 1923 (Ax. C.); „Au jurat pe obuze din tranşeele dela Mărăşeşti şi pe iarba crescută din sîngele eroilor în acele şanţuri“ (Ax. C.).

Un mişcător prinos de dragoste pentru cei ce cu sîngele lor au cimentat pentru vecie comunitatea legionară.

Nr. 8—9, apărut la 15 Sept. D-l *Vasile Pascu* arată, în articolul *Suntem împotriva intelectualilor?* netemeinicia acuzaţiilor că tineretul ar fi duşmănos intelectualilor, mai ales celor bătrîni. *Haos literar şi cultural* e titlul studiului d-lui *Pimen Constantinescu* prin care zugrăveşte decadenţa literilor romîneşti şi a culturii noastre în timpurile de azi; autorul încheie totuş cu credinţa în *reînvierea* spirituală a Neamului şi a Patriei „spre gloria Ţării Romîneşti, spre gloria Latinităţii şi spre binele omenirii întregi“. In articolul *Ştiinţa romînească*, d-l *Axente Creangă*, înşirînd mai întîi realizările romîneşti în domeniul ştiinţelor positive, nu se poate opri a denunţa opiniei publice lipsa de interes a Statului romîn, care „nu favorizează, nu încurajează în nici un chip creaţia ştiinţifică“.

Insemnările se ocupă de politică, internă şi externă. La sfîrşit dări de seamă şi recenzii, dîndu-se atenţie în primul rînd publicaţiilor legionare.

Revista *Curierul*, prin simplicitatea, claritatatea şi sinceritatea scrisului ei, îşi va dobîndi, nu ne îndoim, un loc de cinste între publicaţiile romîneşti.

* * *

Ne exprimăm marea noastră bucurie că preoţimea bucovineană publică şi sprijineşte trei reviste cari propăvăduesc învăţătura Mîntuitorului şi credinţa în apropiata mîntuire a neamului romînesc de subt jugul tribului sălbatec al Jidovilor. Aceste reviste sînt: *Credinţa*, Red. Părintele *Gh. Antonovici*, Cernăuţi; *Gîndurl creştine*, Cernăuţi; *Cuvîntul Preoţesc*, Rădăuţi, str. Bogdan Vodă 6. In nrul 17—18 (Sept. 1937) al revistei amintite la urmă, însemnăm articolul Pr. *Oreste Gherasim*: Intransigenţa naţională a Patriarhului.

* * *

Anunţăm reapariţia Ziarului **Romînia creştină.** Tribună naţionalistă scrisă cu duh legionar. Director: *Sergiu Florescu.* Red. şi Adm. Chişinău str. Cuza Vodă 22. Abon. pe un an 200 lei. Citiţi această gazetă, romînească, necruţătoare, bine informată, şi care va trebui să devie flacără nestinsă a romînismului în Basarabia.

* * *

Buletin Eugenic şi Biopolitic. Editat de subsecţia eugenică şi biopolitică a „Astrei“ şi de Institutul de igienă şi igienă socială, Cluj. Apare odată la două luni. Abon. pe an 200 lei. Adm. Cluj. str. Pasteur 6. Redacţia la d-l Dr. *I. Moldovan*, Cluj, str. Regală 33. O publicaţie de mare importanţă ştiinţifică şi mare folos practic. Aduce totdeauna studii temeinice şi documentate. Vol. VIII, Nr.

4—5, 1937, cuprinde: Starea de nutriție și alimentația țăranilor din trei comune a județului Caraș de Dr. *Petru Râmneanțu*; Compoziția rasială la romîni, săcui și unguri de *I. Făcăoaru* (cu colaborarea d-nei *Tilly Făcăoaru*). Urmează studii și articole din domeniul medicinei. Recenzii. Cronică eugenică.

Arhiva pentru știința și reforma scocială. Director *D. Gusti* An. XV, Nr. 1—2, 1947, Studiul d-lui *G. L. Duprat* „Equilibres psychiques collectifs" ocupă cea mai mare parte a acestui număru: 114 pg. El adincește problema *echilibrelor sociale*, analizată de autor, apoi de d-nii *Sorokin* și *Lasbax* în Revue Internationale de Sociologie Sept. 1936. Viața scocială cuprinde două feluri de procese: comportamentele sensibile și sintezele psihice cunoscute numai de subiecte prin introspecție. Studiul vieții sociale trebue să îmbrățișeze amîndouă aceste aspecte dealtminteri e totdeauna în primejdie să cadă în erori. Pornind de aci, autorul trece la analiza vieții psihice începînd cu formele elementare, pentru a desprinde „forțele" cari determină echilibrul social. Studii mai scurte: *Hans Freyer*, Der Lebenswert der Utopie; *V. Peritch*, L'Habitation humaine en rapport avec les structures rurales et urbaines; *Traian Herseni*, Cîteva date privitoare la o cîrciumă țărănească. La *Mișcarea ideilor* un studiu al d-lui *I. Făcăoaru*: Din problematica și metodologia cercetărilor eugenice și genetice în cadrul monografiei sociologice. Recenzii numeroase.

Sociologie Romînească. Director D. Gusti. An. II, Nr. 5—6 Mai-Iunie 1937. Din bogatul cuprins (Studii, Cronici, Discuții, Documente, Rezenzii) putem aminti doar cele trei studii: Contribuția științelor sociale la conducerea politicii externe de *Anton Golopenția*; Aspectele spiritualității sătești de *Gheorghe Focșa*; Starea fizică și alimentația școlarilor în Romînia de Dr. *Anatole Cressin*. Cu privire la cele două articole (la „Discuții") ale d-lor H. H. Stahl și Anton Golopenția întrebăm deocamdatată: este „școala" d-lui Gusti o sectă, cu dogme, eretici etc.? Mai apoi: a fost atacată „doctrina" d-lui *Gusti*, iar nu cea a d-lui Stahl sau cea a d-lui Golopenția! Și încă două întrebări: Se pot răsturna argumente obiective prin atacuri personale? 2) Metoda discuției „țărăniste" a fost adoptată în școala sociologică gustiană ca metodă de discuție științifică?

* * *

Revue Internationale de Sociologie. 45-e Année, Nos V-VI, Mai-Juin 1937. Cuprinde: *W. Deonna*, Le „*Miracle grec*". Classiques et primitifs dans l'art antique. La *Note* și *Discuții*: *Gaston Richard*, Le Folk'lore dans l'antiquité, d'après Wolters; *Gaston Bouthoul*, Corrado Gini et la Patologia Economica; *Emile Lasbax* L'Etat de demain, d'après le livre de M. Tazerout.

AM MAI PRIMIT LA REDACȚIE

Cărți și broșuri: *Lucian Mănescu*, Zidar de Gînduri, Craiova 1937 (Poezii). *Prefectura Județului Cîmpulung*, Dare de seamă 15 Noemvrie 1933—31 Martie 1937. *Viorica Pintiliescu*, Aspecte din viața studentelor (Incercarea unei anchete de psihologie socială), Cluj, 1937.

Reviste și foi: *Făt-Frumos*, Dir. Leca Morariu, An. XII, N-rele 1—4 și 5—8. *Valahul*, N-rele 4 și 5—6 1937. *Invățătorul Bănățean*, Lugoj. *Ogorul Școalei*, Turda. *Vatra*, Revista învațătorilor din județul Năsăud, Năsăud. *Sbucium*, Ploești. *Intelectualul*, București. *Conferența*, București, Bd. Regele Alexandru 93. *Scînteia*, Gherla Someș. *Deșteptarea Romînlei*, Organ de luptă națională al generației mișcării studențești prahovene, Ploești, str. Colonel Stamate 28. *Cuget moldovenesc*, An. VI, N-rele 5—7, Bălți, str. Ion Creangă 11. *Buletinul A. G. I. R.*, București, An. XIX (1937), N-rele 6 și 7. *Revista de drept public*, Director Paul Negulescu, Red. București I, str. N. Crețulescu 6. *Viitorul Agriculturii*, București. *Informații Comerciale*, T.-Măgurele. *Opinia Capitalei*, București. *Legionarii*, Bazargic. *Credința*, Red. și Adm.: Secția culturală a Consiliului eparhial Cernăuți, Redactor: Părintele Gh. Antonovici, Abon. 24 lei pe an. *Iubiți Biserica!*, Editura Sf. Mînăstiri Slatina, jud. Baia. *Gazeta Bucovinenilor*, București. *Ecoul economic*, Alba-Iulia. *Semne*, Redactor: Stelian Tecucianu. *Cuvîntul Satelor*, Lugoj și Timișoara. *Presa*, Pitești. *Decalogul*, București. *Frontul rominesc*, Cernăuți. *Ogorul*, București. *Școala Someșană*, Gherla. *Școala Țăranului*, București. *Alianța Economică*, București. *O. E. T. R.*, Buletin 6—7 (Iunie—Iulie 1937). *Inmuguriri*, Fălticeni. *Preocupări didactice*, Piatra-Neamț. *Plaiuri Săcelene*, Satulung, Sacele (jud. Brașov). *Gînd Romînesc*, Cluj. *Revista Societății filatelice romîne*. *Revista Dobrogeană*, An. II, N-rele 1—2, Constanța. *Romînia Eroică*, An. I, N-rele 3, 4, Cluj. *Sămănătorul ortodox*, Revistă lunară a Preoților și Invățătorilor din Protoeria a II-a Muscel, An. III, N-rele 4—6, Mărăcineni-Muscel. *Munții noștri*, Foaie naționalistă-creștină, Cernăuți. *Renașterea*, Ziar independent, Oradea. *Ecoul economic*, Organul industriei, comerțului și meseriilor din jud. Alba și Tîrnava Mică. Alba-Iulia. *Freamătul Literar*, Siret.
